



Grundskolans kvalitetsredovisning för läsåret 2021-2022



Johan Kant
Verksamhetschef grundskolan

Dnr:



Skolchefens inledande ord

Den här kvalitetsredovisning för grundskolan i Norrtälje är en lång text som innehåller det mesta som vi har gjort det senaste året. Statistik och diagram är i stort sett bortplockade och lagda som bilagor eftersom dessa utgör kvantitativa data. Ambitionen är att denna text inte ska bli en "hyllvärmare" utan en rapport som på så bra sätt framställer de kvaliteter vi ser i grundskolan, både de vi väljer att jobba med för att utvecklas och det som redan genomsyrar organisationen. Vi vill redogöra för den verksamhet som vi dagligen tillhandahåller i Norrtälje med dess brister och styrkor. Strävan är att skriva en beskrivande text runt det innehåll vi har jobbat med samt en form av analys som handlar om utfallet av våra handlingar och vad som behöver göras bättre och annorlunda. Inom all vår verksamhet går det att mer utförligt beskriva verksamheten som många gånger är mer komplex än vad som finns med på ett par stycken eller sidor text i en rapport. Eftersom redogörelsen är så omfattande kan den upplevas som lite rörig. Som läsare går det dock att följa rubrikerna för att få vägledning.

Kortfattat handlar denna text om tre delar.

1. Resultatuppföljning och kunskapsutveckling är den viktigaste delen och utgör kärnan i skolans uppdrag.
2. Utveckling av verksamheten är avgörande för att man ska gå från att vara en organisation som administrerar skola till att genomföra utveckling av en lärande organisation.
3. Vilka stödfunktioner det finns i och runt grundskolan.

Vi har under det senaste året sett remarkabla förbättringar av elevernas läskapacitet. Lärare och rektorer har på ett lysande sätt genomfört ett resultatuppföljningsarbete som har inneburit att fokus förflyttats till vad som är utlärt (teach) av organisationen till vad som verkligen är inlärt (learn) hos eleven. Det innebär att lärare och rektorer använder sig av elevernas resultat för att ställa sig frågorna; Hur ligger eleverna till? Vilka är på efterkälken? Vad behöver vi göra för att få med oss alla? Kan vi omorganisera lärartid och innehåll inom arbetslaget? Till synes enkla och banala frågeställningar som inte skulle vara tillgängliga om resultatet inte var synligt, men som blev tydliggjort i de stapeldiagram som genererades efter varje resultatrapportering. Lärare har generellt en magkänsla över vilka elever som inte ligger bra till. När dessa elever synliggörs resulterade det i febril aktivitet. Kontentan av det hela är att lärare blir nöjda över att de får samtala om pedagogiska frågor och vidta åtgärder som har bäring på varför de blev lärare. Rektorer blir nöjda över att resultatet blir bättre.



Elever känner sig mer kunniga när de lyckas i skolan. Med enkla medel går det att göra alla inblandade nöjda.

Alla vet vad en riktig skola innebär. Det är exakt den skola som varje vuxen själv upplevde när hen gick i grundskolan. Vem som helst kan väl leda en lektion och visst är det så att samtliga vuxna i vårt land har en bild över skolan. Samtidigt översköljs vi av en mediabild av skolor som har problem med elever med bristande kunskaper, likvärdighetsproblem, glädjebetyg och mobbning för att nämna några aspekter. Att gå från en skola som administrerar lektioner och bygger på att lärare gör lite som de vill är inte helt enkelt. I det mediabrus som förekommer och det tryck som skolan utsätts för av vårdnadshavare kan det vara en naturlig reaktion att hamna på defensiven som lärare. Lägg därtill att skolmyndigheter inte direkt har tagit hand om lärarkåren. Att vara lärare är allt annat än enkelt. Samtidigt vittnar många lärare om att de älskar sitt arbete. Vi behöver vara rädda om våra lärare och skydda dem mot alla påhopp som sker från omvärlden. Vi behöver måna om att hålla kvar de behöriga lärare vi har och trots att vissa individer kan göra felaktigheter behöver vi alltid fundera på varför lärare hamnar på defensiven och hur vi ska göra för att måna om vårt humankapital. Utan lärare ingen skola. Naturligtvis ska vi ställa tydliga och professionella krav på lärarna; att vara välplanerade, genomföra bra lektioner, återkoppla och anknyta till eleverna. Det ligger i lärarjobbets natur att undervisa så att eleverna lär sig. Vår ambition är att höja lärarnas ämneskompetens när det gäller likvärdig bedömning och betygssättning. Av den anledningen har vi dragit igång ett stor kommungemensamt projekt i alla grundskolor där samtliga lärargrupper ska arbeta med implementeringen av läroplanen Lgr 22. Vi har också jobbat med resultatuppföljning på låg- och mellanstadiet för att fokusera på lärarnas kärnuppdrag och i slutänden få mer kunniga elever. En ung människa som läser som en gud blir även en skicklig skolelev som älskar att lära sig. Utöver detta skapar läsningen mentala strukturer hos individen där den enskilda tränar upp impuls kontroll, inre effektreglering, planering av egna tankar och skapandet av en egen identitet. Inte alltför oviktigt i dagens läge.

För att få en grundskola att fungera behövs det en rad stödfunktioner. Den viktigaste är Centrala barn- och elevhälsan som stöttar de enskilda skolenheterna med skolsköterskor, kuratorer, psykologer, handledning, specialpedagoger, fortutbildning och mycket annat. Centrala barn- och elevhälsan är navet i att få de elever som har det jobbigast att må lite bättre. Naturligtvis börjar elevhälsan i klassrummet med att läraren anknyter till eleverna och här är även skolans egen elevhälsoorganisation nödvändig och viktig. Som ett stöd till hela grundskolan är dock centrala barn och elevhälsan betydelsefull. Två stödorganisationer som däremot fungerar mindre bra är IT- och Fastighetsavdelningen. IT dränerar grundskolan på resurser och Fastighetsavdelningen ligger efter när det gäller att



förse grundskolan med de lokaler som organisationen har behov av. Vi ser även att behovet av vaktmästare på skolorna är väldigt stort och har en stark önskan att utveckla den beställarorganisation som sköts av Green eller Redab.

Vi ser att vi har en oerhört bra personal i grundskolan. Rektorsgruppen är fantastisk med engagerade, kunniga, nyfikna och lösningsfokuserade skolledare. Lärare, fritidshemspersonal och övrig personal har ett engagemang för grundskolan i Norrtälje som gör att det finns stort hopp för en mycket ljus framtid.

Texten nedan kommer mer i detalj beskriva varje enskild del av grundskolans organisation. Trevlig läsning! / Johan Kant, verksamhetschef grundskolan.

Inledning

Syfte med rapporten

Enligt skollagen ska varje huvudman, skola, förskola och fritidshem bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete¹. Inriktningen på kvalitetsarbetet ska vara de nationella målen som beskrivs i skollag, läroplaner och andra styrande dokument.

Kvalitetsredovisningen är en del av huvudmannens systematiska kvalitetsarbete och redogör för hur grundskolan, grundsärskolan och fritidshemmet under föregående år levt upp till de nationella krav som styr utbildningarna. Även kommunala uppdrag som inte har sitt ursprung från det lagstadgade systematiska kvalitetsarbetet finns med i redovisningen.

Grundskolans utvecklingsområden under 2021-2022

1. Ökad elevnärvaro i skolan
2. Förbättrad resultatuppföljning
3. God arbetsmiljö för alla elever och lärare
4. Reviderade kursplaner

Grundsärskolans utvecklingsområden under 2021-2022

1. Skapa förutsättningar för att höja kunskapsresultaten
2. Öka tryggheten och trivseln i skolan

¹ Skollagen 2010:800 4 kap.



3. Skapa en stödjande och uppmuntrande läromiljö

Fritidshemmets utvecklingsområden under 2021-2022

1. Utveckling av undervisning
2. Samverkan mellan fritidshemmet och skolan

Uppdrag i VP

1. Översyn av riktlinjer för skolskjuts inklusive att utreda förutsättningarna för att ändra upptagningsområden för att hålla uppe elevantalet på de minsta skolorna. Målområde 1.2
2. Säkerställa IT- teknik och bredbandskapacitet som en förutsättning för att utveckla undervisningsformer. Målområde 3.2
3. Genomföra extra utbildningsinsatser för eleverna till följd av fjärr- och distansundervisning under pandemin. Målområde 4.1
4. Genomföra en satsning på skolbiblioteken. Målområde 4.1
5. Upprätta kultur- och biblioteksplan på huvudmanna- och skolenhetsnivå. Målområde 4.1
6. Ta fram en konkret åtgärdsplan för att minska den problematiska skolfrånvaron (med hjälp av TINK). Målområde 4.2
7. Fortsätta genomförandet av skolgårdslyftet. Målområde 4.3
8. Skapa ett projekt för att organisera och samordna alla skolutredningsuppdragen i syfte att styra, leda och samordna de enskilda uppdragen och skapa en helhetsbild under 2022. Målområde 4.3
9. Grundskolans organisation 2022/2023 Riala skola. Målområde 4.3
10. Deltagande i Skolverkets satsning på nyanlända och flerspråkiga elevers lärande 7.1

Verksamhetens förutsättningar

Elevvolymen i förskoleklass, grundskolan, grundsärskolan och fritidshem

Elevvolymen har i princip legat på en likvärdig nivå när det gäller samtliga verksamheter (se bilaga 1). I grundskola och grundsärskola har en liten ökning skett. Det som har varit en särskilt utmanande är att ökningen skett i Norrtälje tätort. För grundskolan har det inneburit stora klasser, upp till 32 elever i vissa högstadielklasser, men även upp till 30 elever i vissa lågstadielklasser. I grundsärskolan har det även varit problem med att anpassa lokalerna efter elevutbudet. Flera av de eleverna som skrivits in i grundsärskolan har haft stora utmaningar som krävt anpassade lokaler, både på avdelningen Fregatten och på träningsrörskolan. Under våren 2022 har det varit svårt att ta emot samtliga elever vilket inneburit att några elever varit tillfälligt placerade i externa lokaler. Sommaren 2022 har en matsal på Norrgårdskolan byggts om till flera mindre



undervisningslokaler vilket fått till följd att grundsärskolan tillfälligt fått respit i sin trångboddhet.

Antalet elever per lärare är något över riket, 13,1 i Norrtälje kommun mot 12,0 i riket. Dock har siffran sjunkit sedan 2021 då det gick 13,5 elever per lärare i Norrtälje.

Behörigheten hos lärare i förskoleklass är 92,7% medan det i riket är 87,4%. I grundskolan är dock behörigheten i Norrtälje 68,7% jämfört med 72% i riket. Fritidshemmets behörighet i Norrtälje är 54,8% vilket är en högre siffra än riket. Jämfört med föregående år (2020) var behörigheten 38,2%, vilket innebär att behörighetsgraden ökat med knappt 17 procentenheter. Jämförelsesiffrorna i grundsärskolan är 30,3% behöriga lärare mot 36,7% i riket, dock har 85,4% av lärarna i Norrtälje grundsärskola pedagogisk högskoleexamen.

Det är viktigt att påpeka när det gäller ovanstående statistik att både behörighet när det gäller lärare och fritidshemspersonal varierar i kommunen. Vissa grundskolor och fritidshem har betydligt högre behörighet än andra, vilket beror på flera saker. En attraktiv skola med gott rykte drar till sig behörig personal liksom en avlägsen skola med bristfällig kollektivtrafik har svårt att rekrytera behörig personal. I vissa fall har förvaltningen varit tvungen att gå in och stötta rektor vid rekrytering för att säkerställa likvärdigheten.

Det finns många utvecklingsområden inom detta område. Vi behöver naturligtvis bli en mer attraktiv arbetsgivare och se till att erbjuda goda arbetsvillkor för våra anställda. När det gäller lärarkåren pågår ett flerårigt projekt som går ut på att följa upp resultat samt att definiera lärarnas pedagogiska ämnesuppdrag när det gäller bedömning och betygssättning. Vi upplever att många lärare ser det som attraktivt att arbeta med yrkets kärna och förhoppningen är att det framgent kommer attrahera lärare. Vår centrala fritidshemsutvecklare arbetar med att göra fritidsläraryrket attraktivt. Vi har genomfört en mängd utbildningar men även fokuserat på fritidshemmets planering. Utfallet av det arbetet är att allt fler anställda blir mer insatta i fritidshemmets viktiga uppdrag i den samlade skoldagen. Ändå har vi en lång väg kvar att gå då behörighetsgraden är alltför låg på vissa enheter.

Verksamhetschefens analys

Norrtälje kommun har många utmaningar inom grundskolan. En är lokaltillförseln och en annan är behörig personal. Verksamhetens förutsättningar styrs av hur väl vi har de lokaler vi behöver och kan erbjuda medarbetarna goda förutsättningar. Det handlar om inre och yttre faktorer. De inre faktorerna kan vi själva påverka då vi själva bestämmer om innehållet i vår verksamhet. Hur vi ser



på vårt uppdrag, hur vi bemöter elever, hur vi ser på kunskap och hur vi jobbar för att bli professionella i vår verksamhet. Vi bestämmer själva över dessa förutsättningar. Under två års tid har vi arbetat med resultatuppföljning, läsning, matematik och läroplanen. Vi kommer att gå stärkta ur detta arbete på sikt och generera goda inre förutsättningar för skolan – vi kommer att bli attraktiva för kommande arbetsökande. När det gäller de yttre faktorerna har vi ett större problem. Slitna byggnader och skolor som inte anpassats efter den befolkningsökning som har skett. Dessa yttre faktorer kommer vi få slita med under flera år innan vi har rätt förutsättningar. Många gånger får vi jobba i motvind då behovet är så stort och möjligheterna för fastighetsavdelningen är allt för knappt. Barn- och skolnämnden har initierat flera insatser för att förbättra lokalerna för elever och lärare men det fortskrider inte i den takt som vi har behov av. I senaste uppföljningen av verksamhetsplanen framgår det att flera insatser inte kommit igång eller till och med pausats.

Betygsresultat och gymnasiebehörighet

Årskurs 6

Variationen för de elever som nått fullständiga betyg ligger på 76,2% - 100%. På endast 8 av 22 skolor har eleverna fullständiga betyg. Samtidigt vet vi att nyckeln till all inläring är läsning. Under hösten 2021 uppmärksammades att alltför många elever i årskurs 5 och 6 inte läste tillräckligt bra och därmed inte kunde tillgodogöra sig läromedelstext på en åldersadekvat nivå. Under våren 2022 uppgav många rektorer i sina kvalitetsrapporter att de satte in åtgärder för att höja elevernas läskvalitet. Förvaltningen engagerade en specialpedagog med kompetens när det gäller läsning för att bistå de skolor som var mest utsatta för otillräckliga resultat. Samtliga skolor förbättrade sina resultat markant, även om det räckte till att nå kravnivån. Överlämning har skett till högstadieskolorna i augusti 2022 med syfte att fokusera på elevernas kunskapsutveckling. De flesta högstadieskolor använder även Lässtandarder, ett system där eleverna i årskurs 7 läser tre olika texttyper och svarar på frågor. Utifrån elevernas resultat använder sig läraren av provresultaten formativt för att lyfta elevernas kompetens när det gäller innehållet i läsningen av sakprosa. Våren 2023 kommer vi analysera resultatet från detta arbete. Tanken är att alla elever ska ha lyft sig och att det avspeglar sig i betygsresultaten i årskurs 7.

När det gäller eleverna i årskurs 6 för läsåret 2022/23 uppmärksammades deras läsresultat redan förra läsåret. Det har inneburit att fokus ligger på att dessa elever ska lyckas bättre och därmed lyckas nå högre måluppfyllelse.



Årskurs 9

Variationen på fullständiga betyg ligger mellan 77,6% och 95,8% - ingen av skolorna uppnår fullständiga betyg. När det gäller betyg i alla ämnen ligger siffran på kommunnivå på 60%, vilket inte är en progression under de senaste tre läsåren. Gymnasiebehörigheten till yrkesprogram har sjunkit. År 2021 var 89,4% behöriga och 2022 var 86,4% behöriga. Gymnasiebehörigheten var högre 2021 i Norrtälje och riket vilket till viss del ser ut förklaras av pandemin. När resultaten kommer för hela riket kommer vi att kunna se om Norrtälje kommun följer rikstrenden eller om vi har en dipp under 2022. Att 13,7% inte är behöriga till nationellt yrkesprogram är dock inget vi är nöjda med. Det spelar ingen roll hur det ser ut i övriga delar av landet, vårt mål måste vara att 100% av Norrtäljes elever ska vara behöriga till gymnasiet. Vi vet att det finns elever som har så stora personliga utmaningar att skolarbetet kanske inte är det viktigaste i deras liv. Vårt fokus måste ändå vara att stödja eleverna så att alla ska kunna nå gymnasiebehörighet.

Vi måste bli bättre på att få med oss alla elever och ge eleverna förutsättningar att nå kunskapsmålen redan tidigt i grundskolan. Det ska inte vara möjligt att ta sig igenom en 10-årig grundskola utan baskunskaper.

Vi har systematiskt arbetat med att följa upp resultaten de senaste åren. På grund av att lärare och rektorer tidigare inte haft som rutin att följa upp resultat, utan mer konstatera tillstånd, har en inkörsport varit nödvändig. Det har försvårats något av den då pågående pandemin. Under kommande tre år är det vårt mål att alla elever (mer eller mindre) ska nå fullständig gymnasiebehörighet. En elev som är en god läsare kan ta till sig undervisning och läromedel vilket leder till att individen utvecklar kunskap och tro på sig själv. De elever som idag går i årskurs 5 och 6 kommer om tre år gå i årskurs 8 och 9. Vår tes är att dessa elever ska uppvisa betydligt bättre resultat. Utvärdering får utvisa om vi har rätt i vår övertygelse. En brasklapp ska här påtalas. Vi vet att av erfarenhet att det finns en del elever som lever under svåra sociala förhållanden. För dessa elever är grundskolan en skyddsorganisation. Dock kan det vara så att vissa individer inte lyckas nå alla kunskapsmål, men det är vår övertygelse att vi ska försöka få med oss alla. Och då menar vi alla. Om vi har målen ställda mot månen kan vi åtminstone nå trädtopparna.

Verksamhetschefens analys

Betygsresultaten är inte tillräckliga och det beror på att allt för många elever får glida genom skolsystemet utan att de fångas upp. Bli svårigheterna alltför stora hos den enskilda eleven söker skolan ibland fel på eleven. Detta vill vi komma ifrån bland annat genom att följa upp resultat redan från förskoleklass när det gäller läsa-skriv-räkna-garantin från förskoleklassen och LUS från åk 1. Vår teori



och absoluta tro är att det redan sommaren 2023 kommer att synas en förbättring när det gäller betygen i årskurs 6. Våren 2025 är vår förhoppning att slutbetygen i årskurs 9 kommer vara betydligt bättre och att andelen elever som når gymnasiebehörighet ska ha ökat markant. Eller rättare sagt, det ska vara få elever som inte är behöriga till gymnasiet.

Nationella prov och korrelationen med betyg

Årskurs 3

Nationella prov i matematik består av 7 delprov och svenska och svenska som andraspråk består av 8 delprov. Dessa prov ingår i statens satsning läsa-skriva-räknagarantin. Nästa år kommer vi att kunna analysera hela läsa-skriva-räknagarantin, inklusive de nationella proven, med ett tillräckligt stort material.

Andelen elever som klarade samtliga delprov i matematik 2021/22 var 54,8%, en ökning med 2,6 procentenheter jämfört med föregående år.

Andelen elever som klarade av samtliga delprov i svenska 2021/22 var 67,6%, en ökning med 0,8 procentenheter jämfört med föregående år.

Andelen elever som klarade av samtliga delprov i svenska som andraspråk 2021/22 var 20,7%, en minskning med drygt 35 procentenheter jämfört med föregående år.

Årskurs 6

Nationella prov i engelska består av 3 delprov, matematik består av 5 delprov och svenska och svenska som andraspråk består av 5 delprov.

- Andelen elever som klarade samtliga delprov i engelska 2021/22 var 85,2%.
- Andelen elever som klarade samtliga delprov i matematik 2021/22 var 81,0%.
- Andelen elever som klarade av samtliga delprov i svenska 2021/22 var 83,5%.
- Andelen elever som klarade av samtliga delprov i svenska som andraspråk 2021/22 var 25,8%.

Årskurs 9

Nationella prov i årskurs 9 består av:

- Biologi, tre delprov. Andelen elever som klarade samtliga delprov 2021/22 var 72,3%,



- Engelska, fyra delprov. Andelen elever som klarade samtliga delprov 2021/22 var 79,1%,
- Fysik, fyra delprov. Andelen elever som klarade samtliga delprov 2021/22 var 75,4%,
- Geografi, tre delprov. Andelen elever som klarade samtliga delprov 2021/22 var 87,5%,
- Historia, tre delprov. Andelen elever som klarade samtliga delprov 2021/22 var 63,6%,
- Kemi, fyra delprov. Andelen elever som klarade samtliga delprov 2021/22 var 73,3%,
- Matematik, fyra delprov. Andelen elever som klarade samtliga delprov 2021/22 var 65,3%,
- Religionskunskap, två delprov. Andelen elever som klarade samtliga delprov 2021/22 var 76,6%,
- Samhällskunskap, två delprov. Andelen elever som klarade samtliga delprov 2021/22 var 73,3%,
- Svenska, tre delprov. Andelen elever som klarade samtliga delprov 2021/22 var 78,2%,
- Svenska som andraspråk, tre delprov. Andelen elever som klarade samtliga delprov 2021/22 var 31,4%,

Under läsåret 2020/21 gjordes inga nationella prov i årskurs 9 på grund av Coronapandemin.

Verksamhetschefens analys

Vad går det då att säga om NP i åk 3? Egentligen inte så värst mycket. Glädjande så klart att fler elever klarar samtliga prov i matematik och svenska, men det kan också vara så att en elev misslyckas i ett delprov så drabbar det helhetsbilden. Kvaliteten på de nationella proven eller att det är så många delprov är det svårt att se ifall de påverkar. När det gäller svenska som andraspråk är dippen rejäl. Huruvida det beror på att pandemin stoppat andelen nyanlända och därigenom antal elever minskat (från 123 elever till 29) kan man ana. Eller möjligtvis beror det på att just denna årskurs varit extra utmanande. Dock går det att som helhet säga att resultaten från de nationella proven överlämnas till lärarna i årskurs 4 som ett kunskapsomdöme av eleverna. Detta bådär gott inför årets arbete med att få samtliga elever att uppnå kunskapsmålen.

Hur ska man tolka resultat i åk 6? Ganska svårt med tanke på att vi inte riktigt känner till kvaliteten på de enskilda proven och heller inte huruvida just denna



elevkull står sig i förhållande till andra. Det finns liksom inga riktiga referensramar.

I förhållande till nationella provet i årskurs 9 ligger eleverna i årskurs 6 väl till, även om vilken tjänsteman som helst i kommunen vill se 100-procentig framgång. I engelska klarade drygt 6 procentenheter kunskapskraven i NP bättre än i åk 9. I matematik var det en enormt stor skillnad, knappt 16 procentenheter bättre resultat till årskurs 6 fördel. I svenska var skillnaden dryg 5 procentenheter sämre i åk 9 jämfört med 6:an. När det gällde svenska som andraspråk bryts mönstret genom att eleverna i årskurs 9 i högre utsträckning når kunskapskraven i NP. Dock på en låg siffra, endast en tredjedel nådde kunskapskraven.

Så vad händer på högstadiet? Hur kommer det sig att eleverna i allt mindre utsträckning klarar av att uppnå kunskapskraven i NP? Här behövs ett analysarbete göras.

Vad kan man dra för slutsatser nationella proven i åk 9? Resultatet varierar kraftigt. Mest anmärkningsvärt är svenska som andraspråk där endast 31,4% klarat samtliga delprov. Även historia och matematik är resultaten nedslående, där endast 63,6% respektive 65,3% klarat samtliga delprov. I de övriga ämnena varierar resultaten från 72,3 – 87,5%. Vad beror den stora variationen på? Att vissa elever missat ett delprov och därmed inte klarat av nationella provet som helhet? Att vissa prov inte är av god kvalitet? Det är omöjligt att säga. Däremot går det att fastslå att vi absolut inte kan vara nöjda med resultaten. Målet måste framgent vara att alla elever ska klara de nationella proven.

Ser vi till nationella proven i förhållande till betygen finns det en stor fluktuation i vissa ämnen. När det gäller biologi, historia, matematik, religionskunskap, samhällskunskap och svenska är det stora skillnader i resultatet på nationella prov och slutbetyg. När det gäller engelska och svenska som andraspråk är differensen mindre.

Vi vet att lärarkåren har fått ytterst liten fortbildning när det gäller bedömningsfrågor. Ändå är det ett problem i sig, eftersom resultaten av de nationella proven ska vara en betydande del av betygsättningen. Det blir alltså ett större problem när man inte vet vad som är hönan och ägget. Dock måste vår inställning vara att alla elever ska klara de nationella proven. Under höstterminen 2022 har samtliga lärare i grundskolan i Norrtälje startat ett arbete kring bedömning och betygsättning. 10/8-22 påbörjades fortbildningen med en gemensam arbetsdag i Roslagsskolans aula. Detta arbete ska fortlöpa i ämnesgrupper i syfte att implementera de reviderade kursplanerna Lgr 22. Detta



arbets kärna handlar om bedömning och betygsättning vilket förhoppningsvis kommer att påverka även nationella prov och betygsättning.

Differensen mellan slutbetyg och resultatet på nationella proven i till exempel matematik och samhällskunskap behöver analyseras djupare. Det skiljer sig mellan skolorna men i matematik finns det ingen högstadieskola där ett enda betyg är lägre än resultatet på NP i matematik, medan 49% av eleverna har fått ett högre slutbetyg. Vi har haft resultatuppföljning som ett utvecklingsområde och vi behöver fortsätta det arbetet och inkludera analyserna med betyg i relation till de nationella proven. Det har inte genomförts nationella prov de två tidigare pandemiåren så därför har vi inte diskuterat det i nuvarande organisation tillräckligt hög grad. Det finns anledning att återkomma till detta vid nästa års Kvalitetsredovisning efter att vi har fokuserat på betygssättning under hösten 2022.

Vi ställer höga krav och sätter stora förhoppningar till vårt arbete med att följa upp resultat. Det är helt säkert att vi redan i slutet av detta läsår kommer att se förbättringar i nationella provet i svenska för åk 3 och 6. Detta ska vi granska under lupp.

Personalenkäten

Det är alltid problematiskt att dra några säkra slutsatser utifrån ett enkätmaterial då validiteten är låg (se bilaga 2). Människor upplever situationer och händelser olika och utifrån deras individuella referensramar är det svårt att dra exakta slutsatser. Vissa intressanta områden sticker dock ut. Skattningssskalan i enkäten är: 0=stämmer inte alls, 1=stämmer till en viss del, 2=stämmer till en stor del och 3=stämmer helt.

Normer och värden

På frågan om *konsekvenstrappan är implementerad* – är svaret 1.32 av 3 poäng. Det innebär att få använder sig av konsekvenstrappan som den är tänkt. Under läsåret 2020/21 jobbade vi i rektorsgruppen med konsekvenstrappan, främst när det gäller olika dilemma som rektorerna skulle hantera och ta ställning till (casemetodik). Ett visst motstånd kunde anas hos merparten av rektorerna. Under läsåret 2021/22 arbetade vi med texterna i skollagen när det gäller konsekvenser för elever med ett störande beteende. Det framkom även att flera rektorer hade stora svårigheter med vissa enskilda elever. I vissa fall på grund av att skolan inte varit tydlig och låtit det gå alltför lång tid, ibland flera år, innan något hände. I kvalitetsrapporterna 2022 beskriver flera skolor att ordningsregler och konsekvenstrappa efterlevs olika även inom en enskild skola. Under ett rektorsmöte i augusti 2022 lyftes fram att konsekvenstrappan behöver revideras



för att bli praktiskt hanterbar i verksamheten. Ett sådant arbete kommer att påbörjas under hösten 2022. Uppdrag har även gått till rektorerna att uppdatera ordningsreglerna tillsammans med eleverna. En workshop kommer att hållas med rektorsgruppen i september 2022 när det gäller de ändrade lagarna i skollagen som gäller trygghet och arbetsro i skolan.

Läsa-skriva-räkna-LUS och Diamant

Detta handlar om att följa upp resultat redan från förskoleklass. Läsa-skriva-räkna-garantin är statligt från Skolverket medan Läsutvecklingsschemat (LUS) och Diamant är något som vi infört i Norrtälje kommun med syfte att ge alla elever grundläggande kunskaper innan de lämnar lågstadiet. På frågan *Diamant ger oss ett bra underlag för att följa elevens kunskapsutveckling* blir poängen 1.50. Det följer väl det som kommit fram ur de enskilda skolornas kvalitetsrapporter. Vi har under åren haft problem med Diamant, inte på grund av att instrumentet är dåligt, utan för att lärarna uppfattar det som komplicerat. Av den anledningen kommer Diamant under hösten 2022 ersättas av Matematikutvecklingsschemat (MUS). Även frågan *Det finns en organisation och rutin för att bedömning i åk 1 kan genomföras utan att det får negativa konsekvenser i övrigt* fick låga poäng – 1.60. Vi vet att många lärare har mycket att göra under vissa perioder och det framgår tydligt i många kvalitetsrapporter från grundskolorna att det obligatoriska bedömningsstödet som kommer från Skolverket är omfattande och tidsödande. Trots detta genomför lärare och rektorer den resultatrapportering och uppföljning som de är ålagda. Diskussion har pågått och kommer fortsätta i rektorsgruppen med önskemål om fokus på förbättring för lärarna. LUS får inte lika låga poäng – 1.80, men egentligen alltför lågt med tanke på hur utfallet av detta arbete har varit. En enorm utveckling av elevernas läsförmåga har bidragit till betydligt kunnigare elever. Eventuellt upplever lärarna att den totala arbetsbördan så att säga spiller över även på LUS. Under kommande läsår behöver detta analyseras för att komma till rätta med lärarnas arbetssituation.

Övergångar och samverkan

En återkommande punkt är samverkan mellan skola och fritidshem. På frågan *Fritidshemmet och skolan genomför planering tillsammans* skattades påståendet med bara 1.10 poäng. Det är en väldigt låg siffra. Möjligtvis kan Coronapandemin ha påverkat att möjligheten till att samplaneringarna gick om stöpet. Dock vet vi att detta är ett utvecklingsområde som funnits länge. Fritidsutvecklaren har detta som en prioriterad fråga, ett spörsmål som lyft en hel del på rektorsmötena. Det är möjligt att vissa skolor inte har de resurser som krävs för att få till planeringstid. Dock kommer det lyftas framöver.



Skola och omvärld

Under läsåret 2020/21 togs en ny plan för studie- och yrkesvägledning fram (SYV-planen). Syftet med den nya planen var att samtliga skolor, redan från lågstadiet, skulle jobba med framtidsfrågor som rörde yrkesval och utbildningar. Meningen var att implementering skulle ske under läsåret 2021/22. Dessvärre lyckades inte alla skolor implementera planen på grund av att Covid-pandemin nådde en toppnivå under vintern 2021/22. Frågan *Den nya Studie- och yrkesvägsplanen är känd och implementerad i alla arbetslag* fick 1.35 poäng. Arbetet med denna plan kommer att fortgå under läsåret 2022/23.

Bedömning och betyg

Frågan *Skolan har en organisation så lärare har möjlighet till sambedömning inom olika ämnen och ämnesgrupper* fick 1.69 poäng. Det kan anses som inte alltför lågt, men med tanke på att bedömning och betygssättning är ett av kärnuppdraget för en lärare måste det ändå anses som en låg poängsiffra. Den 10/8-22 startade hela grundskolan i Norrtälje ett stort arbete kring den reviderade kursplanen Lgr 22. I anslutning kring detta arbete kommer samtliga lärare i Norrtälje grundskola sitta i ämnesgrupper över skolgränserna för att jobba med bedömning och sambedömning. Tanken är att dessa grupper, som träffas digitalt en gång per månad, ska leva kvar i många år för att jobba med just lärarens bedömningskompetens. Under vecka 44, tisdagen 1/11, kommer en heldag hållas med samtliga lärare med innehållet *Sambedömning*.

Rektors ansvar

Rektor har säkerställt att lärare har den kunskap som behövs för att granska den egna undervisningen ur ett jämställdhetsperspektiv och att de har förutsättningar för att kunna samtala med eleverna om könsmönster och jämställdhet – 1.47 poäng på den frågan. Det visar att vi behöver bli mycket bättre på att lyfta frågor om kön, genus, hbtq, etiska grupper med mera. Denna fråga kommer framgent behöva lyftas i rektorsgruppen för att se hur vi som huvudman kan stödja rektor och skolorna i det fortsatta arbetet.

Verksamhetschefens analys

Samtliga utmaningar ovan är kända sedan flera år tillbaka och vi har påbörjat arbetet kring vissa. Dock är skolan en trögrörlig organisation där det inte är en quick-fix att komma till rätta med de utvecklingsområden som vi har. Arbetet fortgår när det gäller normer och värden för att få till ett förhållningssätt gentemot eleverna som hanterar deras olikheter och differentierade utmaningar och med mjuk och stadig hand håller fast vid struktur och ordningsregler. Det är inom dessa miljöer etnicitet och hbtq-frågor kan lyftas och diskuteras för att i långa loppet accepteras utan att fördomar får styra. Att jobba med ett renodlat arbete



med minoritetsfrågor skulle vara önskvärt men är inte görligt just nu (av tid- och utrymmesskäl).

Även omvärld, övergångar och bedömning är områden som vi inte är nöjda med efter att pandemin begränsat oss i två år. Ett fortsatt arbetet kring dessa aspekter på utbildningsförvaltningen i Norrtälje kommun kommer krävas för att vi ska få elever som lämnar grundskolan med goda kunskaper och en förtrogenhet med de gymnasie- och yrkesval de gör.

Personalförsörjning

Under de två åren som Norrtälje och omvärlden befunnit sig i en pandemi har skolan drabbats hårt. Det var framför allt under det första året som många elever och personal stannade hemma när de var osäkra på både egen smitta och skolans status. En del var rädda. Vissa uppskrämda av mediareporteringen. Barn- och utbildningsförvaltningen byggde upp en vikariepool för att på bästa sätt täcka personalbortfallet på skolorna. HR-avdelningen satte ut annonser och tog in personer på intervju. Vikariepoolen har varit framgångsrik under och efter pandemi och stöttat enheterna med personalförsörjningen.

Vi upplever även att det inte har varit svårt att behålla den personal vi har på skolor och fritids. Viss rörlighet har märkts, men inte mer än vanligt. Rent rekryteringsmässigt har det överlag gått bra för skolorna. Enstaka ämnen, till exempel tyska, har det varit svårt att rekrytera och vissa skolor har haft svårt att tillsätta tjänster. Edsbro skola har tidigare haft stora problem att rekrytera en lärare. Utifrån rådande läge upplever vi ändå att Norrtälje är en ganska attraktiv arbetsgivare.

Många lärare, skolledare och övrig personal har slitit hårt under de två pandemiåren. Pandemin har inneburit en ökad arbetsbelastning och emellanåt har lärare på vissa skolor känt sig helt utarbetade och det har varit på gränsen till vad de mäktat med. Även skolledare har i stunder varit både slutkörda och jäktade för att hinna med sina ordinarie arbetsuppgifter samt de pålagda åtagandena som har handlat om rapportering av antal smittade elever och personal, smittspårning och vikarieanskaffning. Resultatet har varit lysande då personalen i grundskolan har kavlat upp ärmarna och verkligen sett till att skolan har fungerat. Vid enstaka tillfällen har vi varit tvungna att stänga vissa skolor och under perioder haft undervisning på distans. Särskilt svårt var det i januari och februari 2022. Orsaken till stängning har varit ett högt smittläge eller att vi inte har



kunnat bemanna. Detta har skett undantagsvis och alltid med ordförandebeslut från barn- och utbildningsnämnden.

Verksamhetschefens analys

Pandemin har varit en prövning för hela samhället. För personen inom skolan har det varit en ansträngning som har kostat på både ork och ambitioner. Rektorer, lärare och övrig personal i Norrtäljes grundskolor har varit superhjältar. Över lag har vi klarat oss bra ur denna situation. Även den allmänna personaltillgången har fungerat på ett tillfredställande sätt. Det återstår att se vilken kunskapseffekt pandemin kommer att få för eleverna på lång sikt.

Elevhälsan

Den centrala barn- och elevhälsan har ett övergripande ansvar som stödfunktion. Inom organisationen erbjuds diverse tjänster som den enskilda skolan varken har kompetens eller ekonomi för att tillhandahålla. Behöver den enskilda skolan exempelvis handledning eller psykologstöd kan den centrala barn- och elevhälsan stödja ett arbetslag, enskild lärare eller skola med detta.

Under läsåret 2021/22 har ett flertal aktiviteter genomförts. För att ge exempel några konkreta exempel har CPS-utbildning genomförts. CPS är en icke-konfrontatorisk samtalsmetodik där eleven bjuds in i att vara en del i att lösa konflikter. Ett annat exempel är PAX som är en metod där eleverna på lågstadiet får vara med att ta fram regler för klassrum och rast i akt och mening att tillsammans skapa en god arbetsmiljö. Youth Aware of Mental health (YAM) är ett program för skolelever som främjar diskussion och utvecklar färdigheter för att möta livets svårigheter och öka kunskap om psykisk hälsa. PAX och YAM är exempel som är sprungna ur agenda välbefinnande. Vi vet att psykisk ohälsa hos barn och ungdomar har ökat, inte minst under pandemin. Vi har också evidens kring att ovanstående metoder fungerar.

Utöver att centrala barn- och elevhälsan erbjuder grundskola konkreta stödåtgärder, där ovan nämna är några, jobbar enheten på uppdrag från grundskolan att hjälpa till med att öka elevnärvaron, se egen rubrik, samt inskrivningen i grundsärskolan.

Skolinspektionsärenden

När Skolinspektionen har varit i kommunen på planerade besök har ärendena skötts av *Enheten för resultat och analys*. Svar på Skolinspektionen protokoll och eventuell uppföljning har enheten skött. Myndigheten har genomfört ett uppföljande besök angående de brister som tidigare identifierats på Wigulfskolan, Edsbro skola samt på Hallsta skola.



Skolinspektionen anger att Wigulfskolan har en förbättrat studiero samt att det hälsofrämjande arbetet på skolan uppfyller författningarnas krav inom området. Däremot kvarstår brister i registrering av betyg enligt Skolinspektionen. Skolan har sedan dess åtgärdat bristen.

Edsbro skola har sedan tidigare ett förläggande angående trygghet och studiero. Skolinspektionen konstaterar vid sitt senaste återbesök att tryggheten på skolan uppfyller författningarnas krav inom området medan studieron får en anmärkning, som är en lägre graden av brist. Skolan har sedan återbesöket åtgärdat bristen. Hallsta skola har haft ett uppföljande besök angående de brister och ett föreläggande rörande trygghet och studiero och Skolinspektionen konstaterade vid uppföljningen att vissa brister kvarstår. Bland annat uppfyller skolan inte helt författningsskraven rörande arbetet för att motverka kränkande behandling samt att studiemiljön inte präglas av studiero i alla klasser.

Under våren 2022 fick huvudmannen ett vitesföreläggande. Bakgrunden var en händelse i Hallsta där en elev på lågstadiet hade lämnat skolområdet och hämtat en yxa som denne hotat med. Händelsen rapporterades inte av arbetsgivaren till Arbetsmiljöverket vilket fick fackliga företrädare att göra en anmälan. Polismyndighetens enhet för arbetsmiljöbrott såg allvarligt på händelsen.

Anmälningar om kränkande behandling av elev vid respektive skola som är gjorda till Barn- och elevombudet / Skolinspektionen sköts av Centrala barn- och elevhälsan. Utredning görs där vittnesmål om det inträffade tas in från samtliga berörda samt det underlag som skolan hanterar. Hallsta skola, Länna skola, Långsjöskolan och Roslagsskolan har under perioden blivit anmälda. Ärendet på Roslagsskolan är avslutat då Barn-och elevombudet konstaterat att skolan uppfyllt lagkraven för att motverka kränkande behandling. På Långsjöskolan avslutades ärendet då Barn-och elevombudet konstaterade att eleven inte hade utsatts för kränkande behandling på det sätt som lagen anger utgöra kränkande behandling. Hallsta skola har tilldelats ett föreläggande rörande brister för skolpersonalens anmälningskyldighet samt skolans utredningsskyldighet (se yx-incidenten ovan). För Länna skola har inget beslut meddelats utan utredning pågår hos myndigheten.

Klagomål mot utbildningen har under perioden ställts mot Länna skola, Wigulfskolan (3 st) samt Elmsta skola. Brister som identifierats och som återkopplats till skolchef och respektive skola är bland annat:

- arbetet med att tillförsäkra samtliga elever i klassen trygghet och studiero
- delgivning av beslutat åtgärdsprogram till vårdnadshavare



- rektors skyldighet att skyndsamt anmäla elevs omfattande och problematiska frånvaro då skolan inlett utredning, rektors utredningsskyldighet vid misstanke om att elev är i behov av särskilt stöd
- skolpersonals och rektors anmälningsskyldighet vid uppgifter om kränkande behandling liksom skyldigheten att utreda uppgifterna.
- hanteringen vid användandet av disciplinära åtgärder

Från om med det detta läsår (2022/23) har kraven av hantering av klagomål skärps på huvudman. Ett utvecklingsarbete för att säkerställa efterlevnaden av de nya kraven påbörjas under läsåret 2022/2023.

Verksamhetschefens analys

Den centrala elevhälsan har under det gångna året erbjudit samtliga skolor en grundbemanning när det gäller kuratorer och skolsköterskor samt ett smörgårdsbord av tilläggstjänster. Utöver detta även projektliknande åtgärder för att motverka psykisk ohälsa hos eleverna. Över lag fungerar detta samarbete väldigt bra. Det finns ett stort utbud och små skolor som har emellanåt svårt att själva rekrytera exempelvis kurator. Här får man hjälp av en central enhet som kan erbjuda heltidstjänster där skolsköterskor eller kuratorer jobbar olika dagar på olika skolor. Den digitala utveckling som pandemin har medfört, där många möten har hållits via Teams, har medfört att mindre skolor kan ha ett gemensamt elevhälsomöte digitalt. Exempelvis håller Gottsta, Skebo och Edsbro gemensamma möten en gång i veckan där samtliga i elevhälsoteamet kan delta. En svårighet har ibland varit att vissa skolor har fått byta kurator och skolsköterska många gånger. Dessvärre har några skolor blivit mer drabbade, vilket har medfört kritik från skolledningen. Förvaltningen i samarbete med centrala barn- och elevhälsan jobbar aktivt för att få en kontinuitet i det dagliga elevhälsoarbetet.

I de allra flesta kommunen förekommer det anmälningar till Barn- och elevombudet eller till Skolinspektionen. Det ska ses som en möjlighet för grundskolan att bli bättre – göra om och göra rätt. Däremot är det aldrig acceptabelt att vi underlåter oss att ta tag i kränkningar eller låta jargong pågå bland elever och mellan elever och lärare. Heller inte att vi behandlar elever illa. Vår anmälningsskyldighet är oerhört viktig att upprätthålla. Vi kan aldrig acceptera att en händelse likt den med yxan i Hallsta får gå obemärkt förbi. Vi behöver alltid vara på tårna vid den typ av händelser.

Allvarliga händelser diskuteras i rektorsgruppen för att ge stöd till rektorerna vid allvarliga händelser. Det är också viktigt för att säkerställa likvärdighet mellan



skolorna så att skolledningarna på de olika enheterna följer lagar och riktlinjer på likvärdigt sätt.

Statsbidrag

Under budgetåret 2022 har Norrtälje kommun erhållit knappt 31 miljoner i statligt bidrag. Cirka 20 miljoner har gått ut direkt till verksamheten. De största posterna har varit:

- Lågstadiesatsning, 8 miljoner; Personella resurser i form av lärare och resurspersonal.
- Resursklass, 6,3 miljoner; Tillgängligt lärande för elever med Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF).
- Nyanlända, 6,7 miljoner; Mottagning och kartläggning, Språk och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA) *Bygga svenska* i svenska som andra språk.
- Förebyggande elevhälsa, 1,7 miljoner; Närvaroarbete och kartläggning.
- Ökad måluppfyllelse, 1,4 miljoner; Resultatuppföljning av läsning och matematik.
- Behålla behöriga lärare, 2,8 miljoner; Kunna erbjuda tjänster på landsbygdsskolor för att behålla behöriga lärare.
- Skolbibliotek, 1 miljon.
- Fritidshemsutveckling, 1,1 miljoner; Utveckla och utbilda fritidshemspersonal.

Verksamhetschefens analys

Vi anser att fördelningen av de statliga resurserna har varit väl planerade och avvägda. Det är en blandning av stöd till verksamhet som har svårt att självständigt klara ekonomi samt satsningar på att utveckla verksamheten samt säkerställa att vi följer rådande regelverk. Det man kan fråga sig är hur det hade sett ut om vi inte hade fått detta statliga bidrag. Väldigt mycket utvecklingsarbete skulle inte gå att genomföra och vissa verksamheter skulle inte kunna finnas kvar. Underfinansiering av Norrtäljes grundskola verkar vara ett faktum ifall man ser till denna inkomstpost. För visst är det så att skolan behöver utvecklas och personalen behöver fortbildas och att det behöver få kosta en slant.

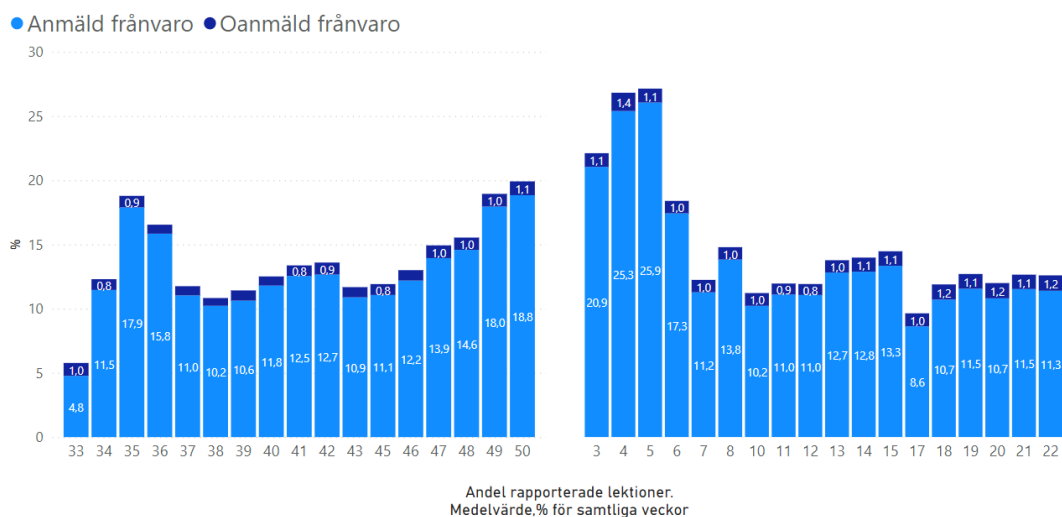
Verksamhetens resultat och analys

Ökad närvaro i skolan

Ett prioriterat utvecklingsområde har sedan flera år tillbaka varit att öka elevernas närvaro i skolan. Grundskolan i Norrtälje har alltför många elever som har en



alltför hög frånvaro. Det kan handla om enstaka lektioner där elever är frånvarande med vårdnadshavarens goda minne till det som slarvigt brukar kallas för *hemmasittare*. Utmaningen i Norrtälje är stor. Dessvärre drabbade Coronapandemin detta arbete, då vi inte riktigt visste vilka elever som var hemma av rädsla för att bli smittade, verkligen var smittade, hade underliggande sjukdomar i familjen eller passade på att vara hemma "lite extra" under pandemin. Framför allt var det stora svårigheter under våren 2020 och läsåret 2020/21. Föregående läsår, 2021/22, har skolorna haft något bättre koll på eleverna men vi ser i statistiken att frånvaro steg från vecka 49 (2021) för att nå en toppnotering vecka 5 (2022). Det följer exakt smittokurvan när det gäller Covid.



83.7

Figur x. Medelvärde (%) för samtliga kommunala skolor i Norrtälje kommun utifrån skolform/nivå gällande frånvaron HT21 och VT22. Källa: Skola24

En närvaroenhet, bestående av en person, har byggts upp i Centrala elevhälsans regi. Närvarosamordnaren har jobbat på följande sätt:

- Tagit reda på aktuell forskning och positiva exempel på arbetssätt i Sverige gällande närvaroarbete och att åtgärda skolfrånvaro.
- Försökt ta del av hur varje skola jobbar samt haft dialog med rektorerna om deras tankar kring vad de vill ha hjälp och vad de behöver utveckla.
- Tagit del av föräldrars och elevers tankar. (elever med omfattande frånvaroproblematik).
- Tillsammans med handläggare på centrala elevhälsan revidera gällande skolornas gemensamma rutiner kring hantering av skolfrånvaro i Skolfyren.



- Erbjudit rådgivning, handledning, föreläsningar till alla skolor i närvaroarbetet. Handledningen har utvärderats via proofx-länk och flera elever har kommit tillbaka till skolan när jag varit delaktig i processen.
- Tagit fram material och hjälpmedel till skolorna från aktuell forskning och beprövade metoder.
- Bidragit till underlag till kommunens utredning gällande en eventuell resursskola och samverkansteam.
- Arbetat fram en modell tillsammans med två personer på centrala elevhälsan kring hur vi ska kunna bidra mer operativt i höst, i de mest komplexa ärendena.

Vi kan ännu inte se effekterna av närvarosamordnarens arbete eftersom siffrorna döljer sig i den befintliga statistiken (se ovan). Det går dock att se hur genomlysningen som gjort på ett betydligt bättre sätt har hjälpt grundskolorna i Norrtälje att själva komma i gång med ett systematiskt arbete med att få elever att komma till skolan. I de flesta fall handlar det om att skolan är ivrig och intensiv i sin uppvaktning av elever och vårdnadshavare för att eleven ska komma till skolan. De absolut knepigaste fallen är betydligt svårare och kräver en hel del extra arbete, insatser som inte alltid är konventionella, t.ex. lektioner med utvald lärare när alla andra elever har gått hem. Vi har också uppmärksammat att elever som haft en hög frånvaro i större utsträckning dök upp på betydligt fler lektioner under den period då vissa skolor bedrev digital fjärrundervisning. Under läsåret 2022/23 är det vår intension att elevernas närvaro ska öka betydligt. Det är ingen pandemi och skolorna har verktyg för att systematiskt följa upp elevernas närvaro på skolan. Vi hoppas och tror att det kommer ge rejäla utfall under kommande läsår.

Verksamhetschefens analys

En av de största utmaningarna när det gäller att få elever att tillgodogöra sig kunskaper är närvaron i skolan. Om eleven inte är i skolan finns det få möjligheter att lära sig. Av den anledningen är detta arbete högst prioriterat. Under läsåret har samtliga skolor fått hjälp med en kartläggning över deras läge samt förslag på vilka åtgärder som behöver vidtas. Detta arbete behöver fortgå.

Vår tes är att elever som är kunniga vill lära sig och därmed närvarar i skolan. Av den anledningen tror vi att det långsiktiga arbetet med att få eleverna att få med sig grundläggande kunskaper från lågstadiet; läsa-skriva-räkna, kommer att bli avgörande. Genom att följa upp resultat tidigt kommer elevernas vilja att välja bort skolan minska. Det är vår absoluta övertygelse att vårt arbete med att följa upp resultat även kommer ha påverkan på närvarostatistiken.



Förbättrad resultatuppföljning

Under läsåret 2021/22 har arbetet med att följa upp resultat fortskridit. Vi började på lågstadiet med att följa upp läsning och matematik via Läsutvecklingschemat (LUS) och Diamant (instrument från Skolverket). Föregående läsår utökade vi med mellanstadiet. Inför läsåret 2022/23 hade vi en diskussion med högstadiet om att följa upp även år 7-9. Flera rektorer var tveksamma till detta och det var inte värt att så att säga "topp-down" tvinga rektorerna till detta. Det viktigaste är att eleverna får med sig grunderna från låg- och mellanstadiet. En ny förfrågan kommer att gå ut till rektorerna för högstadieskolorna under våren 2023.

Resultatuppföljning är något unikt i svensk skola. Det är lätt att tro att svensk skola följer upp sina resultat, vilket inte är fallet. Svensk skola genomför diverse kunskapsmätningar, t.ex. nationella prov och skickar eventuellt in resultaten till huvudmannen eller till Skolverket vilket inte är detsamma som att följa upp resultat. Hanteringen handlar bara om att konstatera tillstånd, något som svensk grundskola är bra på.

Resultatuppföljning innebär att skolorna rapporterar sina resultat fyra gånger per år och efter varje inrapportering använder de sig av resultaten. Redan vid första rapporttillfället i september tittar rektorer och lärare på hur just deras elever ligger till och diskuterar vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra resultaten. Ju tidigare detta påbörjas i ålder desto bättre för eleverna och skolan. Tidiga insatser förhindrar att elever så att säga "glider igenom" skolsystemet med påföljden att fokus läggs på annat än skolarbetet. En okunnig elev blir bra på något annat än att studera medan en elev som är full med kunskap blir skicklig i skolan. Under läsåret 2021/22 har fortbildningen kring resultatuppföljning fortskridit. Stapeldiagram har skickats ut till samtliga skolor när det gäller Läsutvecklingschemat (LUS) på årskursnivå. Förslag på diskussionsfrågor och åtgärder har lämnats av verksamhetschefen för grundskolan. Även utbildningsinsatser med skolledarna har genomförts där de fått analysera sina egna skolors resultat och föreslå åtgärder. Under hösten 2022 kommer dessa insatser fortsätta. Tanken är att resultatuppföljningen ska bli en naturlig del av en skollärares arbete i rollen av pedagogisk ledare på sin skola. Resultatuppföljningen ska finnas som rutin i kommunen och inte vara personbunden.

Läsutvecklingschemat (LUS)

Det har skett remarkabla resultatförbättringar i samtliga årskurser från september 2021 till maj 2022. Det sorgligaste var att alltför många elever i årskurs 5 och 6 vid första "lusningen" i september 2021 visade sig ha en alltför bristfällig läskapacitet. I och med att det blev synliggjort satte rektorerna in åtgärder.



Verksamhetschefen för grundskolan engagerade en specialpedagog som under våren 2022 ambulerade till de mest utsatta skolorna. Eleverna nådde inte hela vägen fram, men tack vare vidtagna åtgärder förbättrades resultatet avsevärt. Det är med all önskvärd tydlighet viktigt att följa upp resultat. Hade vi inte använt LUS hade dessa elever inte upptäckts i tid och fått börja högstadiet med otillräckligt läskapacitet. Några nedslag ur LUS-statistiken:

71% av eleverna i årskurs 3 nådde kravnivån, en förbättring med 35 procentenheter på ett läsår.

91% av eleverna i årskurs 3 nådde nästan kravnivån.

37% av eleverna i årskurs 6 nådde kravnivån.

79% av eleverna i årskurs 6 nådde nästan kravnivån, en förbättring med 28,5 procentenheter på ett läsår.

Diamant

Skolverkets diagnosinstrument Diamant har inte fungerat under de två läsår vi har använt det. Anledningen är att lärarna har tyckt att rapporteringen av resultatet har varit för krångligt. Vi inför detta läsår ett nytt resultatuppföljningssystem som heter Matematikutvecklingsschemat (MUS). Det är ett dokumentationssystem som är uppbyggt enligt samma princip som LUS, det vill säga med utgångspunkt i kunskapsstandardsteg för varje punkt. Det kan upplevas som två förlorade år när det gäller resultatuppföljningen i matematik, men vi väljer att se det som en försöksperiod under en pandemi där själva principen om resultatuppföljning har legat i fokus. Utifrån detta resonemang har säkerligen många lärare på låg- och mellanstadiet fokuserat på grundläggande kunskaper inom matematiken. Dessutom finns Diamant i Matte-appen, en digital applikation som samtliga skolor i Norrtälje har tillgång till. Vi har även diskussioner med Matte-appen att lägga till MUS i applikationen. Mer information om resultatet vid nästa kvalitetsrapport.

Läsa-skriva-räkna-garantin

Regeringen har uppdragit till Skolverket att se till att alla lågstadieskolor utvärderar huruvida skolorna genomför baskunskaper när det gäller läsa, skriva och räkna. Garantin avser inte att alla elever ska ha inlärd kunskaper (learn) utan att skolan är en garant för att kunskaper lärs ut (teach). Dessa instrument har blivit omfattande, något som påpekas i flera av grundskolornas kvalitetsrapporter. Skolverkets obligatoriska bedömningsstöd tar mycket tid och kraft för lärarna att administrera. I den statliga garantin ingår Hitta språket i förskoleklass och årskurs 1, Hitta matematiken i förskoleklass och årskurs 1 samt nationella provet i matematik och svenska i årskurs 3.

Samtliga skolor har genomfört Läsa-skriva-räkna-garantin. De olika delarna går inte att använda som resultatuppföljningsinstrument eftersom det tar minst en



termin, ibland ett helt läsår innan resultatet av genomlysningen är klart. Dock är det intressant att se på resultatet från ett år till ett annat.

Förskoleklass maj 2021

Svenska	Matematik
67% klarade genomlysningen	70% klarade genomlysningen
13% klarade genomlysningen men låg lågt	10% klarade genomlysningen men låg lågt
10% klarade inte genomlysningen	10% klarade inte genomlysningen
10% behövde särskilda utmaningar	9% behövde särskilda utmaningar

Årskurs 1 maj 2022

Svenska	Matematik
64% klarade genomlysningen	69% klarade genomlysningen
13% klarade genomlysningen men låg lågt	11% klarade genomlysningen men låg lågt
8% klarade inte genomlysningen	5% klarade inte genomlysningen
15% behövde särskilda utmaningar	15% behövde särskilda utmaningar

Det är väldigt intressanta siffror ifall man ser hur det gått för samma elever från förskoleklass till årskurs 1. Det syns att pedagogerna har jobbat med de elever som inte har klarat av kunskapsgenomlysningen. I svenska har andelen elever som inte klarade sig sjunkit med 2 procentenheter och matematik med hela 5 procentenheter. Det innebär att skolan har koll på eleverna redan från förskoleklass och kan vidta åtgärder. Vilka åtgärder och huruvida dessa är framgångsrika förtäljer inte Läsa-skriva-räkna-garantin. I Norrtälje kommun använder vi LUS och MUS (från och med ht 22), vilket innebär att vi kommer att kunna följa eleverna under hela läsåret och under lågstadietiden. En annan intressant notering är att andelen elever som behöver särskilda utmaningar har ökat med 5 procentenheter i svenska och 6 procentenheter i matematik. Denna grupp brukar ibland lite slarvigt benämnas som *särskilt begåvade*. Det går dock inte att utröna ifall det handlar om just särskilt begåvade eller om eleverna kommer från studiemotiverade hem eller om det finns någon annan förklaring. Men oavsett anledning så behöver dessa elever kognitiva utmaningar i skolan.

En annan intressant aspekt är huruvida en specialpedagog medverkade vid genomförandet av Läsa-skriva-räkna-garantin i maj 2022.

Svenska	Matematik
53% ansåg att specialpedagog medverkade	34% ansåg att specialpedagog medverkade
43% ansåg inte att specialpedagog medverkade	62% ansåg inte att specialpedagog medverkade
2% svarade att de själva var specialpedagog	2% svarade att de själva var specialpedagog



2% svarade att de inte visst

2% svarade att de inte visst

Det är två intressanta aspekter i svaren. För det första menar Skolverket att det ska finnas tillgång till specialpedagogisk kompetens vid bedömning. Har lärarnas svar inneburit att de per definition inte hade någon speciallärare tillgänglig vid bedömningen och därmed ansåg att specialpedagog saknades? Om en kollega har specialpedagogisk kompetens finns det möjlighet att anlita denne vid kniviga fall eller göra en beställning till Centrala elevhälsan. Någon sådan beställning har inte kommit in från någon skola. Det innebär att vi behöver ställa frågor till verksamheten kring dessa siffror. Detsamma gäller de 2+2% som har svarat Vet ej. Ett i sammanhanget märkligt svar – vad står det för? Vad är det man inte vet? Tål att titta närmare på.

Lässtandard

Det diagnosiska instrumentet Lässtandard är unikt i sitt slag. Lässtandarder erbjuds i svenska i årskurs 4, 7 och 9. Eleverna får läsa en text varpå tre frågor ska besvaras skriftligt. Det finns tre olika texter för varje diagnostillfälle och ytterligare sex texter för kommande diagnostillfällen. Själva poängen med Lässtandarder är att läraren får bedöma elevernas svar och därefter använda sig av svaren vid återkoppling till eleverna. På så vis engageras eleverna i undervisningssituation att förstå hur denne förväntas svara på frågor och vad det är som är viktigt när eleven läser. Lässtandarder har erbjudits till alla mellan- och högstadieskolor i Norrtälje. Flera skolor, t.ex. Svanberga, har sett markanta skillnader i resultaten hos eleverna. Roslagsskolan har även rapporterat att lärarna som genomförde Lässtandarder blev pedagogiskt peppade och fick igång en rejäl diskussion i de 7:or som de genomförde Lässtandarder. Utfallet blev ett engagemang hos eleverna att ta ansvar för sin utbildning, en kunskap och insikt som är oberoende av ämne och gagnar elevens hela utbildning.

Under kommande läsår erbjuds Lässtandarder till samtliga skolor. Dock kommer instrumentet för tillfället ligga utanför den centrala resultatuppföljningen. Eventuellt kommer vi lyfta in det senare. Anledningen till att vi i detta läge inte använder oss av Lässtandarder är att vi är rädda om lärares tid samt att det sällan fungerar väl med topp-down-styrning i skolan. Därför avvaktar vi och "skyndar långsamt". Av någon outgrundlig anledning tenderar resultatet bli bättre då.

När det gäller all resultatuppföljning kommer vi samla alla instruktioner, instrument, filmer och material i en portal på internätverket *Pedagog Norrtälje*. Den digitala sidan ska vara tillgängligt både för lärare och rektorer som jobbar inom kommunen men även för dem som påbörjar en anställning i Norrtälje. Det



ska vara lätt och tillgängligt samt personoberoende. Vi ska genomföra en rutin som sitter – ”så här gör vi alltid i Norrtälje grundskolor”.

Verksamhetschefens analys

Vi är rejält i gång med resultatuppföljningen. Vi kan se en progression från förskoleklass och genom skolsystemet. De elever som blev ”lusade” under förra läsåret har i augusti 2022 börjat på högstadiet. Det ska bli mycket intressant att följa deras skolgång.

Vi kan också se att eleverna som började årskurs 4 under förra läsåret läste bättre än eleverna i årskurs 5 och 6. Detta torde bero på att eleverna årskurs 4- eleverna hade varit ”lusade” ett läsår tidigare och därmed hade personalen i skolan fokuserat på läsning och få eleverna att lyckas nå så långt som möjligt. Det blir mycket intressant att se resultatrapporteringen i september då det gäller läsning. Elever som nu går i årskurs 6 uppmärksammades under föregående läsår, då de gick i åk 5, med bristfällig läsning i allt för stor utsträckning. Också intressant att se hur eleverna i åk 3 ligger till då dessa elever har varit föremål för resultatuppföljning sedan de gick i årskurs 1. Hur långt har de kommit i sin läsutveckling.

Vi tror att detta år kommer bli ett stort genomslag för resultatuppföljningen. Nu är pandemin över och två år av ”försöksverksamhet” har pågått. Kanske kan man säga att skarpt läge råder. Vi har sett att effekten av att följa upp resultat kontinuerligt får stor påverkan på organisationen. Inte bara fokuseras det kring de elever som kommit på efterkälken, personalen börjar samtala om pedagogik, metodik och organisation. Helt plötsligt blir det en fråga om resultatuppföljning. Resurser i form av den lärartid som skolan redan har att förfoga över blir ett medel för omfördelning i akt och mening att på bästa sätt utnyttjas. Hur kan skolan eller arbetslaget bäst omorganisera sig så att de får ut maximalt av varje lärare eller undervisningstimme. Det är detta som kallas för resultatstyrning – man styr de resurser man har mot de resultat som synliggjorts. Det är många skolor, arbetslag och lärare som uttryckt att detta arbete inte bara har blivit roligt rent pedagogiskt utan att de även sett hur eleverna har lyckats allt bättre utifrån det arbete som genomförts. Det ska bli mycket intressant att följa utvecklingen framöver.

Ett utvecklingsområde att jobba med är barn- och ungdomslitteratur. Vi skulle behöva ha ett bättre samarbete med folkbiblioteket i Norrtälje kommun så att de kan erbjuda skolorna bokprat eller att skolan blir inbjudna till biblioteken. Vi skulle behöva köpa in ny och fräsch litteratur till våra skolor, en möjlighet som är begränsad då IT-kostnaderna ”äter upp” skolornas budget. Vi skulle behöva



engagera, t.ex. två barn- och ungdomsbibliotekarier som skulle kunna ambulera runt på Norrtäljes skolor.

God arbetsmiljö för alla elever och lärare

Under de senaste åren har vi arbetat med ordningsregler, konsekvenser och vad skollagen stipulerar när det gäller ordning och reda. Fokus har legat på att till en kulturförändring inom grundskoleverksamheten. Dock tar arbetet lång tid. Små steg varje år. Vem som helst kan tycka att det bara är att bestämma och peka med hela handen. Vi vill att alla inom verksamheten ska vara med i denna omvälvning eftersom vi tror att en kulturförändring kräver allas inblandning för att få verkligt genomslag. När vi talar om kulturförändring handlar det naturligtvis om att lämna fokus på omsorg till det kunskapsuppdrag som vi vill ska vara skolans viktigaste uppdrag. Givetvis behöver lärare, rektorer och övrig personal anknyta till eleverna. Ändå ska fokus ligga på att eleverna ska lära sig grundläggande kunskaper. Vi tror att resultatuppföljningen på sikt kommer hjälpa till att flytta fokuset till att skolan ska bli en kunskapsorganisation.

Enkäter är inte alltid tillförlitliga källor. Beroende på den svarandes olika referensramar och situation kan svaren komma att variera högst väsentligt.

Några urval av enkätsiffror:

	Utfall 2021	Utfall 2022	Källa
Andelen elever som anser att de kan arbeta i lugn och ro på lektionerna	67%	77%	Norrtälje utbildningsenkät
Andelen elever i åk 5 som anser att de kan arbeta i lugn och ro på lektionerna	73%	83%	Norrtälje utbildningsenkät 2021, Skolenkäten 2022
Andelen elever i åk 9 som anser att de kan arbeta i lugn och ro på lektionerna	59%	68%	Norrtälje utbildningsenkät 2021, Skolenkäten 2022
Andelen elever som känner sig trygga i skolan	82%	86%	Norrtälje utbildningsenkät

Verksamhetschefens analys

Naturligtvis är det glädjande att utfallet när det gäller studiero och trygghet har förbättrats med upp med 10 procentenheter. Ändå kan man fråga sig vad som



menas med arbetsro? Har det varit en väldigt stökig lektion eller skoldag när enkäten gjordes? Eller har eleverna svårt att koncentrera sig, att de blir störda för minsta lilla? En annan intressant fråga att ställa sig är ifall vi kan vara nöjda med att 32% inte anser sig trygga i åk 9? Självklart inte. Ett oacceptabelt resultat som vi måste fortsätta jobba med, både på aggregerad nivå och på enhetsnivå. Det gäller att granska de enskilda skolornas resultat, problematisera dessa och destinerar jobbet att få till en god arbetsmiljö på skolan till rektor. Naturligtvis med stöd från verksamhetschefen för grundskolan. Detta område är prioriterat.

Reviderade kursplaner

Arbetet kring de reviderade kursplanerna sattes igång under våren 2022 med en enkät till samtliga lärare i grundskolan. Frågorna utgick ifrån hur väl lärarna hade grundläggande kunskaper kring skollagen och läroplanen Lgr 11. Anledningen till denna enkät är att Skolverket vid implementeringen inte genomförde någon gemensam fortbildning och arbete kring Lgr 11, utan lät varje enskild huvudman sköta implementeringen själv. Naturligtvis blev det olika jobb utför i olika skolor och hos olika huvudmän. Därmed den brist på likhet som det diskuteras flitigt om i media. Även inom grundskolan i Norrtälje har kunskaperna om läro- och kursplan varierat. Eftersom Lgr 22 är en revidering där grunden ändå ligger i Lgr 11 så var enkäten viktig.

Utifrån svaren har en särskild utbildning satts ihop där Skolverkets Allmänna råd har haft en viktig del. Verksamhetschef har tillsammans med Per Måhl och Bo Sundblad, båda experter inom bedömning och betygsättning, planerat för en utbildning- och fortbildningsprocess som sträcker sig under flera år. Uppstarten skedde 10/8-22 med en heldag för samtliga lärare och rektorer i grundskolan samt ett tiotal gymnasielärare från språkintröduktion. Totalt var det cirka 450 personer som deltog i den gemensamma fortbildningen som skedde på Roslagsskolan. Eftermiddagen ägnades åt att jobba i ämnesgrupper.

Under hela läsåret är samtliga lärare indelade i ämnesgrupper med uppdrag att ta fram konkreta mallar för bedömning i diverse ämnesområden. Grupperna träffas digitalt en gång i månaden. Ambitionen är att lärarna ska skapa en sambedömningssituation över klassrums- och skolgränserna i syfte att på ett bättre sätt få en likvärdig bedömning. Detta är inte gjort i en handvändning, men vi har siktet inställt på en mångårig process som kommer leda till kvalitativa kunskaper hos Norrtäljes grundskollärare. Under höstlovet, vecka 44, kommer samtliga lärare åter träffas för att få feedback på det arbete som gjorts. Sveriges främsta expert när det gäller sambedömning, professor Anders Jönsson, kommer att hålla en halvdagsföreläsning om just sambedömning.



Under våren 2023 kommer arbetet att fortgå i ämnesgrupper men även uppföljning av Per Måhl och Bo Sundblad. Lärarna ska testa det material som tagits fram i ämnesgrupperna på eleverna för att utvärdera vad som behöver förbättras och förändras. Poängen med detta arbete, förutom att göra lärarna bättre på och få en samsyn kring likvärdig bedömning och betygssättning, är även att bli bättre på att informera elever och vårdnadshavare om vad som förväntas av skolarbetet. Det blir lättare för eleven att lära sig om förståelsen för vad det är eleven förväntas lära sig ökar. Tidsaspekten kring denna process är i skrivandets stund svår att sätta om, det kan ta flera år innan vi genomgripande har förändrat grundskolan i Norrtälje. Dock finns det en mycket god vilja och bestämdhet hos lärarkåren. Det kunde vi uppfatta både under uppstartsdagen samt av den återkoppling som gavs från lärare och rektorer. Så det bådagar gott!

Verksamhetschefens analys

Uppstarten med den kompetenshöjande insatsen inom bedömning och betyg har uppskattats av lärare och rektorer. Många har saknat detta och flera rektorer påtalade att detta är en chans som är unik och måste tas till vara på. Lärarna är indelade i 41 grupper som är knutna till ämnen, t.ex. Svenska F-3, och med en blandning av lärare från olika skolor. Detta projekt kommer ge enorma resultat för grundskolan i Norrtälje, för de enskilda lärarna och för elevernas kunskapsresultat. Redan under våren 2023 kommer eleverna säkert märka skillnad hos en del av sina lärare.

Utöver att lärarna blir skickligare och mer professionella i sitt yrkesutövande kommer Norrtälje kommun bli mer attraktiva. En arbetsgivare som satsar på lärares ämneskunskaper samt bedömning och betygssättning kommer attrahera framtida lärare. Genom att erbjuda lärare tid, handledning, fortbildning i läraryrkets mest grundläggande kärna kommer att återspeglas i det anseende kommunen kommer att få i framtiden. Kan vi få lärarna att lägga huvudfokus på kunskap och att alla elever ska med i kunskapsresan kommer vi dessutom få fler elever att växa i deras skolarbetet. Utfallet blir givetvis högre måluppfyllelse, fler betyg och fler som är behöriga till nationellt program.

Fritidshemmet

Barn- och utbildningens centrala fritidshemsutvecklare har under det gångna året systematiskt arbetat med att lyfta fritidshemmets verksamhet. Både nationellt och i Norrtälje kommun finns det stora utvecklingsområden inom fritidshemmets verksamhet. Samtidigt vet vi att många vårdnadshavare och elever relativt ofta är nöjda med den verksamhet som fritidshemmet erbjuder.



De målområden som fritidshemmet haft för läsåret 2021/22 i arbetsplanen har gällt *Utveckling av undervisningen i fritidshemmet* samt *Samverkan mellan fritidshemmet och skolan*. Resultat har samlats in genom enheternas kvalitetsrapporter, Skolverkets Skolenkät och Norrtälje kommuns utbildningsenkät. Fritidshemsutvecklare har även fått personalens synpunkter genom nätverksträffar och de verksamhetsbesök som genomförts.

Utveckling av undervisning i fritidshemmet

Undervisningen i fritidshemmen har utvecklats under året. Personalen uppger att de olika fortbildningsinsatserna har påverkat utvecklingen av undervisningen, det gäller framför allt Skolverkets webbkurs. Personalen nämner bland annat att det har större förståelse för uppdraget, framför allt den personal som saknar relevant utbildning. De säger även att det är bättre kvalitet på de pedagogiska diskussionerna och även förbättrad kvalitet på de planeringar som gjorts. FRIPP (fritidspedagogisk planering) används i större utsträckning för att planera undervisningen utifrån styrdokument och den aktuella elevgruppen.

Personalen upplever att verksamheten till stor del utgår från elevernas behov och intressen och att eleverna är delaktiga. Det stämmer väl överens med elevernas enkätsvar.

Ett fortsatt arbetet behövs när det gäller uppföljning och dokumentation. Information om verksamhetens innehåll och elevernas lärande och utveckling, behöver bli mer synligt både för vårdnadshavare och fritidspersonal. Enligt personalen är det tid för planering, uppföljning och gemensam reflektion som saknas. Även tillgång till ändamålsenliga underlag som kan hjälpa personalen att bedöma verksamhetens förmåga att stödja elevernas kunskapsutveckling. Kännedom om elevgruppens behov och önskemål fångas i regel upp av personalen i det dagliga arbetet, till viss del genom fritidsråd. Endast ett fåtal fritidshem använder sig av strukturerade metoder så som observationer och intervjuer.

Samverkan mellan fritidshemmet och skolan

Hälften av skolorna uppger att de har tydliga mål gällande samverkan, övriga skolor uppger att fritidshemmen och skolan samverkar på olika sätt, men utan uppsatta mål. Det kan vara gemensamma temaområden, eller förebyggande trygghetsarbete i form av rastverksamhet. Då målen inte är tydliga, följs arbetet inte heller upp på ett systematiskt sätt.

Framgångsfaktorer, förutom tydliga mål och uppföljning, är stöd av ledningen och tid för planering och gemensamma diskussioner. Det har framkommit både i de



verksamhetsbesök som fritidshemsutvecklare genomfört, samt den workshop som genomförts med rektorer i de kommunala verksamheterna. Det framkommer i kvalitetsrapporterna att alltför många skolor inte har avsatt tillräckligt med tid till planering för fritidshemmet och samplanering skola/fritidshem. I många fall har även coronapandemin ätit upp den redan inbokade planeringstiden vilket inneburit att fritidshemmets personal i betydligt större utsträckning kommande år behöver få avsatt tid för pedagogisk planering utifrån styrdokumentet. Pandemins svårigheter att få tiden att räcka till för planering och genomförande har märkts av på verksamheten, inte minst på den rastverksamhet man vill kunna erbjuda eleverna.

När det gäller rastverksamhet, svarar skolorna att de har eller ska starta upp det under ht-22. Ett fåtal skolor svarar att de inte ser behov av en sådan typ av styrd verksamhet. Flertalet skolor behöver utveckla den verksamhet man har för att den ska kunna motverka utanförskap och utveckla lärande i utemiljön. De kan gälla att utse ansvarig personal som får tid att planera, förbereda och följa upp verksamheten. Ett par skolor har, eller ska påbörja ett samarbete med "Generation Pep" – trivselprogrammet. På Frötuna skola har kränkningarna minskat på grund av rastverksamheten och på Edsbro skola kopplar rektor delvis ihop den ökande tryggheten på skolan med de organiserade lekar som genomförs på rasterna.

Andelen behörig personal på fritidshemmet

Det är svårt att definiera behörig personal på fritidshemmet liksom var dessa individer arbetar. En del skolor har hög andel behöriga medan andra har få eller inga behöriga. På totalen har Norrtälje kommuns fritidshem 25% behörig personal med pedagogisk högskoleexamen, jämför med 39% i riket. Av den gruppen är 54,8% fritidshemslärare.

Målet för Norrtälje kommun är dels att höja andelen behörig personal och att medvetandegöra fritidshemmets viktiga uppdrag. Detta gör vi dels genom de insatser som fritidshemsutvecklaren genomför med befintlig personal, samt den lärarutbildning som avtalats med Linköpings universitet.

Kvalitetshöjande insatser för fritidsverksamheten 2021–2022

Norrtälje kommun har sedan 2016 haft en projektanställd samordnare med uppgift att systematiskt fortbilda fritidshemspersonal i syfte att utveckla kvaliteten i fritidshemmet. Tjänsten som fritidshemssamordnare gjordes vid årsskiftet 2021–2022 om från projektanställning till tillsvidareanställning, med större möjlighet att följa upp och utveckla fritidshemsverksamheten långsiktigt. Följande insatser har gjorts under läsåret 2021 – 2022:



- Fritidshemmets arbete med den *webbaserade kursen* genom Skolverket, Fritidshemmets uppdrag, har pågått även under det här läsåret.
- Nätverk för arbetslagsledare har erbjudits vid 2 tillfällen per termin. Separata träffar erbjöds till enskild verksamhet under höstterminen. Fokus för träffarna var fritidshemmets uppdrag och att förankra webbkursens innehåll:
 - Nyanlända och flerspråkighet
 - Miljön som verktyg för lärande
 - Lekens betydelse för elevers utveckling
 - Digitala verktyg i undervisningen
 - SKUA Språk och kunskapsutvecklande arbetssätt
- Föreläsning om fritidshemmets uppdrag, erbjöds all nyanställd fritidspersonal utan utbildning riktad mot elever i fritidshem. Erbjuds både kommunal och enskild regi.
- Fokus Fritidshem – en halvdags digital fortbildning för rektor och fritidshemspersonal. Med syfte att ge stöd för hur man arbetar mot de nationella målen med fritidspedagogiska planeringar utifrån elevernas behov och intressen. Samt miljöns betydelse för elevernas trygghet och utveckling, till exempel genom organiserad rastverksamhet.
- Fritidshemmets Rikskonferens, fokus lärmiljöer. En deltagare per skola, samt ett begränsat antal rektorer erbjöds plats. Både kommunal och enskild regi.
- Verksamhetsbesök i fritidshemmen i kommunal regi. Vid besöket uppmärksammades lokaler och utemiljö samt hur verksamhetens mål och innehåll synliggjorts. I samband med besöket hölls även ett samtal mellan utvecklare, rektor och arbetslagsledare. Samtalets fokus var:
 - Fritidspedagogisk planering
 - Samverkan skola/ fritidshem
 - Elevernas kunskapsutveckling i fritidshemmet
 - Rastverksamhet
 - Resultat av kompetensutveckling
 - Information till vårdnadshavare



Vissa samtal hölls också med fritidshemselever om deras trivsel, lärande och utemiljö.

- *Aktivitetsslådor* för utomhuspedagogik, i samarbete med Norrtälje Naturcentrum.
- *Arbetsgrupp* med uppdrag att se över fritidshemmets möjlighet att synliggöra den enskilda elevens utveckling i fritidshemmet har fortsatt sitt arbete. Ett stödmaterial är framtaget och implementering har påbörjats under vårterminen 2022.
- *Workshop* för fritidslärare, ett tillfälle då fritidshemmets förmågor diskuteras. En del i arbetet med att implementera stödmaterial för elevernas kunskapsutveckling i fritidshem.
- *Rektorsmöte*, tre tillfällen under läsåret. Främst information till rektor om arbetet i projektet. Extra fokus på fritidshemspersonalens tillgång på planeringstid, elevernas kunskapsutveckling i fritidshem och samverkan skola fritidshem.
- *Information om yrkesrollen* i fritidshem för elever på Barn och fritidsutbildningen, i Rodenskolan.
- Arbetet med att *öka antalet behörig personal* fortgår. Ett avtal har under vårterminen 2022 skrivits med Linköpings universitet för att erbjuda Grundlärautbildning med inriktning fritidshem. Kursstart förväntas bli höstterminen 2023.

Verksamhetschefens analys

Vi har genomfört ganska många åtgärder på fritids, mycket tack vare vår fritidsutvecklare. Pandemin har dock slagit hårt mot fritidshemmet. Vi har höga ambitionsnivåer och det ligger en bra plan för hur vi ska vidareutveckla fritidshemmet. Det som behövs nu är fortsatt arbete med Frippar, övergångar, planeringstid och att öka andelen behörig personal på fritids.



Grundsärskolan

Sedan årskiftet 2021/22 har grund- och gymnasiesärskolan separerats. Tidigare var det en och samma rektor. Nu ligger gymnasiesärskolan under en programrektor. Rektor för grundsärskolan är den person som tidigare ansvar för all verksamhet.

Grundsärskolan ligger i samma lokaler som Norrgårdsskolan. Vissa delar ligger i en helt egen del av skolan medan andra klasser går i egna klasser mitt ibland övriga klassrum i Norrgårdsskolan.

Enligt de enkäter som är gjorda och de vittnesmål som kommer från personalens samtal med vårdnadshavare är både elever och föräldrar nöjda med verksamheten. Rektor påtalat att grundsärskolan har en god elevhälsa och en personalstyrka som är både professionell och personaltät.

Utmaningarna har under många år varit de trånga lokalerna. Det är framför allt de mest krävande eleverna som har det svårast. Avdelningen Fregatten som hanterar dessa elever har under hela föregående läsår haft svårt att få lokalerna att räckta till, då de flesta av dessa elever kräver 1-1-undervisning i egna mindre undervisningsrum. Syftet är att stänga ute stimuli för att få arbetsro. Den akuta lokalbristen har varit så stor under läsåret att två elever har varit utlokaliserade i andra lokaler och grundsärskolan har inte haft möjlighet att ta in dessa elever eller andra som har stått på kö. Den ohållbara situationen har lett till många möten men även till att personalen har känt en frustration och att de fackliga företrädarna har kallat till stormöte. Under sommaren 2022 har en mindre matsal byggts om till flera små undervisningsrum och därmed undanröjt den akuta situationen. Framgent kommer lokalerna fortsätta vara en utmaning. Barn- och skolnämnden har gett fastighetsavdelningen ett uppdrag att utreda förutsättningarna för en ökning av antalet platser i grundsärskolan. Den utredningen har inte kommit i gång mer än att vissa anpassningar har genomförts. Problemet med för lite lokalyta för grundsärskolan kvarstår och förvärras för varje år. Utbildningen påverkas negativt för både elever och lärare då verksamheten begränsas både till innehåll och försämrad arbetsmiljö.

Enligt Skolverket kommer andelen elever som är berättigade undervisning i grundsärskolan öka. *Antalet elever som är mottagna i grundsärskolan läsåret 2020/21 är knappt 13 500. Det är en ökning med 10 procent jämfört med föregående läsår, då antalet elever var knappt 12 300. Elevökningen i skolformen följer befolkningsutvecklingen och elevkullarna har totalt sett blivit större. Andelen elever som är mottagna i grundsärskolan av alla elever i den obligatoriska*



skolan1 har varit omkring 1 procent de senaste tio läsåren. Läsåret 2020/21 är andelen 1,2 procent.²

Läsåret 2021/22 ökade grundsärskolan i kommunal regi med 11 elever, från 45 till 56. Kommande läsår prognosticeras en ökning mellan 7-10 elever. I skrivandets stund pågår flera utredningar kring intellektuell funktionsnedsättning (IF) samtidigt som vi vet att det sker inflyttning till Norrtälje kommun. Utifrån Skolverkets prognos kan vi vänta oss ett utökat elevantal i grundsärskolan. Huruvida de kommer att gå i egen regi går inte att sja om.

Något annat som inte har fungerat tillfredställande är skolskjutsen. Det har varit mycket strul, men detta har varit ett generellt problem. Dock är grundsärskolan extra känslig då det är sköra elever som behöver ha en daglig återkommande rutin. Dessvärre är det inte mycket att göra åt skolskjutsen mer än ha en återkommande dialog, vilket biträdande verksamhetschef för grundskolan har. Hela branschen har svårigheter efter Corona-pandemin, då det råder brist på både bilar och förare. På förvaltningsnivå övervakas denna fråga.

Verksamhetschefens analys

Grundsärskolan i Norrtälje tillhandahåller en god utbildning för deras elever, med engagerad och kunnig personal. Under pandemin har verksamheten varit extra känslig, då eleverna inte har kunnat ha vilken vikarie som helst vid sjukdom eftersom elevgruppen är känsliga när rutiner bryts. Detsamma har gällt skolskjutsen, som varit ett stort problem för grundsärskolan. Den utan tvekan största utmaningen har varit att få plats i sina lokaler. Trots en utökning av redan befintliga lokaler har söktrycket mot grundsärskolan varit så stort att de tilldelade klassrummen inte har räckt till. Sommaren 2022 har en mindre matsal byggts om till fyra mindre undervisningslokaler på Fregatten, vilket för tillfället stillat begäret. När det gäller kommande år behöver vi se över lokalerna, eventuellt flytta grundsärskolans högstadium till andra lokaler vilket inte skulle gynna verksamheten i stort.

Musikteam

Musikteam erbjuder samtliga grundskolor i Norrtälje kommun adekvat musikutbildning med utbildade pedagoger. För småskolor är Musikteam en stor tillgång då många skolor inte själva kan anställa en lärare men via Musikteam får möjlighet att bedriva en god musikundervisning. Det som Musikteam har haft

² Skolverket, Elever i grundsärskolan läsåret 2021/22, dnr: 2022:345



problem med under föregående läsår är att täcka upp vid hög frånvaro, främst till följd av Covid 19.

Verksamhetschefens analys

Musikteam är välorganiserat och fungerar bra. De erbjuder en bra verksamhet för de skolor som väljer att anlita musikteam.

Resursklasserna

Under läsåret 2021/22 har vi omorganiserat Resursklasserna i Norrtälje. Bakgrunden är att det i skollagen står det är rektor som är ytterst ansvarig för resursklasserna, i detta fall rektor för Långsjöskolan och Wigulfskolan. Det har dock uppmärksammats att den enhetschef som haft hand om resursklasserna har haft personal- och budgetansvar och rektorerna pedagogiskt ansvar. Vilket i praktiken har inneburit att rektorerna har haft ansvar för elevernas studier men noll insyn eller påverkan på personal, innehåll i verksamheten och ekonomi. Från och med hösten 2022 har det fullständiga ansvaret lagts över på rektorerna och enhetschefen avslutat sin anställning.

I personalgruppen har det varit oroligt. Trots att det egentligen primärt handlade om ett chefsbyte sade samtliga sex personal som jobbade på Rånäs resursklass upp sig. Det har varit mycket svårt att rekrytera personal till Rånäs varför resursklass för lågstadiet flyttade sin verksamhet till Wigulfskolan och resursklass för mellanstadiet flyttade sin verksamhet till Långsjöskolan. Samtliga vårdnadshavare blev underrättade av verksamhetschefen via personligt telefonsamtal.

I skrivandets stund har oron i personalgruppen lagt sig och det är endast en behörig lärare som är under rekrytering.

Kvaliteten på dokumentationen i resursklass har även varit bristfällig vid en genomlysning som gjordes i april 2022. Detta kan inte belastas den tidigare enhetschefen som har jobbat hårt för att få verksamheten att gå runt. Det är förvaltningens ansvar, ytterst verksamhetschefen för grundskolan, som behöver se till att dokument och framåtskridande planer håller måttet.

Verksamhetschefens analys

Under kommande läsår är det vår ambition att se över all dokumentation och skriva nya åtgärdsprogram för samtliga elever som är inskriva i resursklass. Stöd i detta arbete kommer vara centrala barn- och elevhälsan. Ambitionen är även att rektorerna ska ta en mycket mer aktiv roll i arbetet med de enskilda eleverna.



Riktade insatser för nyanlända och flerspråkiga barn- och elevers lärande

Mottagning av nyanlända elever

Barn- och utbildningsnämnden initierade ett samarbete kring nyanlända barn- och elever med Skolverket under 2019 som bidrog med 5,2 miljoner kronor. Den insatsen avslutades under läsåret 2021/2022.

Insatsen har bidragit till en ökad förståelse kring regelverket som nyanlända elever omfattas av men även om skolenheternas utmaningar vid mottagande av nyanlända elever. Det i sin tur har inneburit ett bättre stöd ut mot skolenheterna, då nyanlända elevers lärande numera är en parameter i resursfördelningen även utanför den socioekonomiska fördelningen. I och med att det finns riktlinjer och rutiner kring mottagandet av nyanlända elever har insatsen skapat en trygghet hos rektor och övrig personal. Skolorna vet nu hur de ska agera när de tar emot nyanlända elever.

Den största synliga förändringen är att hela organisationen är bättre förberedd för snabba förändringar gällande mottagning av nyanlända elever. Det visade den uppkomna situationen våren 2022 då människor från Ukraina kom till Sverige för att undfly krig i hemlandet. Inom en månad var vår organisation redo att ta emot alla elever som önskade skolplats. Kartläggningarna kom till stånd direkt. Vi ser att vi har en mognad i vår organisation som vi tidigare inte besuttit.

Det finns fortfarande brister gällande de individuella studieplaner som ska upprättas för nyanlända elever som tas emot i högstadiet. Under hösten kommer skolorna att få stöd i arbetet med att ta fram studieplaner för nyanlända elever på huvudmannens skolor. Det är en viktig del i arbetet för elevernas möjlighet att nå gymnasiebehörighet.

Svenska som andraspråk

Ett nätverk mellan lärare som undervisar i svenska som andraspråk finns nu i våra kommunala grundskolor. I våra skolor förs det samtal i högre grad nu än tidigare om vilka elever som ska läsa svenska som andraspråk och på vilka grunder eleverna ska läsa (eller inte läsa) ämnet. Några grundskolor har även börjat använda Skolverkets stöd- och bedömningsmaterial *Bygga svenska*.

Vi ser att betygen i svenska som andraspråk i grundskolans årskurs 6 har gått upp från andelen 39 % godkända vårterminen 2021 till 45 % vårterminen 2022. I årskurs 9 har betygen i stället gått ner från 66 % vårterminen 2021 till 42 %



vårterminen 2022. Det är dock fortfarande lite tidigt att dra slutsatser om utbildningsinsatsen i SVA återspeglas i betygssättningen. Längre tid behöver gå för att kunna se utvecklingen. Vi kommer att fortsätta analysera betygsresultaten i ämnet.

Språk och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA)

Som en effekt av de sammanlagda insatserna kring språkutveckling kan vi se att rektorer och personal i våra skolor talar om och uppmärksammar de nyanlända och flerspråkiga eleverna betydligt mer än tidigare. På vissa enheter har insatserna lett till viktiga insikter och aha-upplevelser. På en skola med lägre årskurser uttryckte en av SKUA-utvecklarna att de flerspråkiga eleverna inte betraktas som speciella längre bland personalen. Personalen där har insett att dessa elever är i majoritet på skolan och att undervisningen därför alltid ska inkludera de flerspråkiga eleverna vid planering av undervisningen.

Verksamhetschefens analys

Vi har haft utmaningar med nyanlända under våren 2022 från Ukraina. Det har dock gått att lösa genom en förberedelseklass i Söderbykarl.

Under flera års tid har vi jobbat med att kartlägga och skolplacera nyanlända elever. Detta arbete har varit systematiskt och gått bra. SKUA har erbjudits alla skolor som har haft möjlighet att vara med. Själva arbetssättet är mycket bra, även för elever som har ett svenskt modersmål. Det handlar bland annat om att jobba med förförståelse och jobba med begrepp. Arbetet med riktade insatser mot nyanlända kommer fortsätta under kommande läsår.

Personalförsörjning

Under åren med pandemi, april 2020 till mars 2022, har Norrtälje kommun likt övriga Sverige haft det svårt. Många elever och personal har varit sjuka, rädda, extra försiktiga och stannat hemma vid minsta lilla symptom. Naturligtvis har det varit en åtgärd som rekommenderats av Folkhälsomyndigheten men vi har emellanåt sett en överdriven försiktighet. Detta påstående är inte värderande, det finns full förståelse för människors osäkerhet, utan det är endast ett konstaterande.

Konsekvenserna för verksamheten har blivit förödande. Emellanåt har det varit sådan stor personalbrist att arbetsbelastningen för grundskolans personal har varit betydande. Rektorer, lärare och övrig personal har arbetat hårt för att täcka för kollegor, få skola och fritidshem att fungera samt få så god kontinuitet som det bara har gått i en svår pandemi. Grundskolans personal har utfört heroiska insatser. Kostnaden har varit påtaglig. Förvisso har personalen klarat av



uppgiften men många har varit helt slutkörda efter varje termin och vid varje läsårsslut. Detta har även gällt skoledarna. Arbetsmiljön har med andra ord varit långt ifrån optimal.

Ganska tidigt i pandemin upprättade förvaltningen en vikariepool. HR-avdelningen hjälpte till att annonsera, intervjua och anställa personer på timme som snabbt kunde rycka in som vikarie. Detta blev en succé. En vikariesamordnare rekryterades internt och denna lösning har blivit permanent. Under de två pandemiåren har vikariepoolen försett Norrtäljes skolor med många tillfälliga lösningar.

I skrivandets stund har vi varit pandemifria i ett halvår. Ständigt signaleras det i media om att smittspridningen ökar och personal drabbas åter igen av att smittas av Corona. Dock verkar sjukdomen inte ha samma magnitud som tidigare, snarare som en vanlig förkylning. Ingenting tyder för tillfället att en ny pandemivåg drabbar oss. Heller har vi inte sett stora post-covid-konsekvenser inom organisationen.

När det gäller kompetensförsörjningen av lärare och rektorer i grundskolan pågår en satsning på resultatuppföljning om implementering av läroplanen Lgr 22 som redogjorts. Fritidshemmets personal får utbildning inom fritidshemssatsningen. För tillfället är kompetensförsörjningen gott och väl påfylld för de närmsta två läsåren.

Verksamhetschefens analys

Vi ser att vi har den personalförsörjning vi behöver. Behörig fritidspersonal är en bristvara men där pågår ett fortbildningsuppdrag. Även inom vissa ämnesområden hos lärarkåren är det svårt med rekrytering, som till exempel lärare i tyska. Där har vi under ett par års tid diskuterat distansundervisning vilket eventuellt skulle lösa frågan.

Med kollektiv utbildning, som arbetet kring Lgr 22 får vi en gemensam syn på skolans uppdrag. Den kollektiva fortbildningen kommer fortgå under flera år framöver.

Det framkommer ur de olika grundskolornas kvalitetsrapporter att det finns en vilja att titta närmare på kvaliteten på undervisningen i skolan. Hur ser undervisningen ut? Är alla elever engagerade? Är läraren väl förberedd och leder undervisningen? Kvaliteten inom klassrummets fyra väggar är direkt avgörande för elevernas kunskapsresultat och därmed kommande betyg. Framöver kommer rektorerna auskultera på lektioner för att se närmare på förbättringsområden.



En annan aspekt som framkommer ur kvalitetsrapporterna men även från klagomål och direkta kontakter med verksamhetschefen för grundskolan är den brist på anknytning till eleverna som ibland blir synlig. Hur vanligt det är och i vilken utsträckning det sker är i dagsläget omöjligt att svara på. Däremot finns det ett värde att lyfta frågan om anknytning mellan elev och skolpersonal. Det finns en strävan från oss att ta oss an denna fråga, men det måste ske planerat och inte genom ytterligare en utbildningsinsats. Det gäller att låta skolpersonalen växa i den utveckling som sker och inte dundra på med för mycket. Då riskerar allt gå om intet. Skynda långsam för att komma snabbare fram.

Övriga stödfunktioner

Den största stödfunktionen till grundskolan är Centrala barn- och elevhälsan som har redogjorts för ovan. Utöver detta finns det en rad viktiga stödfunktioner.

Resultat och utvecklingsarbete.

Den kanske viktigaste stödfunktionen inom förvaltningen när det gäller analys- och kvalitetsarbete är *Enheten för resultat och analys*. Vid sidan av att tillhandahålla både form och innehåll när det gäller systematiskt kvalitetsarbete följer även enheten upp arbetet i form av kvalitetsdialoger. Detta sker två gånger per år och går ut på att hitta en dialogform mellan politiker, förvaltning och rektorer (utförare). Det är egentligen en röd tråd från huvudmannens ytterst ansvariga, nämndens ordförande, och den rektor som ska se till att skolverksamheten blir så bra som möjligt. Enheten erhåller även statistik och resultat när det gäller framför allt LUS och Diamant. Det handlar om att följa upp elevernas läsförmåga och matematiska kunskaper under terminens gång och så att säga skruva till de resurser som finns till buds (lärtid) för att fokusera på det som är prioriterat. Utan resultat i form av stapeldiagram – ingen resultatuppföljning.

Förbättring har skett detta år när det gäller kvalitetsrapportens mall. Det har inneburit att kvaliteten har ökat på kvalitetsrapporterna. Förbättring och utveckling kan och kommer att ske och det arbetet fortsätter även kommande år.

Digitala system

Digitaliseringsplan

Under läsåret 2021/22 har grundskolans egen IT-enhet inlett ett samarbete med Skolverket för att ta fram en digitaliseringsplan för grundskolan. Det är ett långsiktigt arbete som har till uppgift att dels följa statens intensioner kring digitaliseringen av skolan och för se över hur detta ska genomföras rent praktiskt i grundskolan. Det handlar primärt om att göra en behovsanalys när det gäller hårdvara och kunskap hos personalen men också ansvarsfördelning på



enheterna samt vilket pedagogiskt syfte en digitalisering ska utmynna i. Det finns ingen poäng med att digitalisera för sakens skull. Under läsåret 2022/23 kommer detta arbete fortskrida.

Digitala förutsättningar

Samtliga grundskolor förutom Drottningdals skola har fast och fungerande internetuppkoppling. När det gäller denna skola saknas en fast internetlina, vilket gör att skolan stundtals har svårt att få den digitala undervisningen att fungera. Detta problem är lyft till kommunens IT-avdelning. Det är något som måste vara på plats innan de digitala nationella proven införs.

Matteappen

Under läsåret har ett digitalt hjälpmedel erbjudits till alla grundskolor i kommunen. Det unika med Matteappen är att lärare redan från årskurs 1 kan följa elevernas matematiska utveckling. Varje uppgift som eleven gör, oavsett om det är uträkningar, tester eller prov kan lärare se hur många rätt eleven haft, hur ofta facit använts, vilka typfrågor eleven har haft svårt med. På så vis får läraren en god bild redan på lågstadiet hur det går för eleven när det gäller matematik och kan sätta in stöd tidigt. Tanken är att Matteappen ska infogas i den ordinarie resultatuppföljningen. Vi har haft en hel del möten och diskussioner med företrädare för Matteappen och de är positiva till detta. I och med bytet från Diamant till Matematikutvecklingsschemat (MUS) kommer vi jobba på att implementera materialet i Matteappen som då kommer att bli en stödjande digital komponent vid resultatuppföljning.

IT

Kostnaden för datorer och Ipads är väldigt stor. Den debiteringsmodell som har varit aktuell under de senaste åren har dränerat grundskolorna på pengar. För att få en referenspunkt kring kostnaden kan vi använda Kvisthamra skola som exempel. Budgeterad IT-kostnaden ligger under år 2022 på 1 673 004 kronor. I detta ingår fyra administratörsdatorer, som var och en kostade 28 740 kronor per år (total kostnad för tre års leasing är 86 220 kronor). Budgeterad kostnaden för samma period när det gäller fysiska läromedel och böcker ligger på 300 000 kronor. I denna pott ligger allt material, svenska som andraspråk, skönlitteratur, specialundervisning, slöjdmaterial och fritidshemmet.

Nu är en ny debiteringsmodell framtagen. Utifrån de uppgifter som framkommit kommer kostnaderna för olika digitala enheter minska samtidigt kommer elevpengen bli lägre. Det som förloras på gungorna tas igen på karusellerna. Detta kommer inte gagna den fortsatta digitaliseringen av Norrtälje, då risken är överhängande att skolorna säger upp/slutar beställa digitala enheter. Eller också



kan skolorna inte köpa in det fysiska material som behövs, som skönlitterära böcker för att läskapaciteten hos eleverna ska öka.

Fastighetsavdelningen

Det är välkänt att det finns en stor underhållsskuld i Norrtälje kommun. Den har under många år byggts upp på grund av bristande underhållsarbete på kommunens fastigheter. Vi ser det på många skolbyggnader exempelvis fönster som inte har målats på 20 år, färg på fasad som flagnar bort och klassrum vars ytskikt är bedrägligt. Under de senaste två åren har det varit ett skav mellan fastighetsavdelningen och utbildningsförvaltningen. Bakgrunden till det är att vi har börjat ställa krav på att vissa grundläggande åtgärder ska ingå i hyran, t.ex. underhåll, samt att behovet av utökade lokaler realiserar. I vår Operativa Lokalförsörjningsplan (OLF) har varje skolbyggnad (och förskola) granskats för att se var och hur prioriteringarna måste ligga. Redan för många år sedan togs behovet av en ny skolbyggnad i Elmsta upp, något som "föll mellan två stolar". Tillbyggnad av Svanberga skola är även prioriterad, då söktrycket är stort och både lokaler och matsal är underdimensionerade.

Vi kan se att det finns ett enormt behov av vaktmästare på skolorna. Dessa tjänster rationaliserades bort till förmån för en slags beställarorganisation där de enskilda skolorna skulle kontakta Green eller Redab när det behövde hjälp på skolan. Detta har inte fungerat. När det rådde som värst vinterväder och många skolor behövde skottning och sandning av skolgårdarna tog det flera dagar innan entreprenören kom till skolan. En vaktmästare skulle ordna detta omgående. Dessutom sköter vaktmästaren om lokalen; lagar, spacklar, målar om, tar bort klotter med mera. En vaktmästare ser till att den enskilda skolan är snygg och välskött, något som i långa loppet skulle vara en ekonomisk fördel för Norrtäljes grundskolor – både på enhets- och förvaltningsnivå.

De senaste två åren har det handlat om "brandkårsutryckningar" och inte en långsiktig planering när det gäller lokaler. Ett stort söktryck på både Frötuna skola och Svanberga skola har resulterat i paviljonglösningar. Allt för många elever har varit i behov av att gå på grundsärskolan vilket har resulterat i att en liten matsal har byggts om till mindre lektionssalar (elevrum).

Vi behöver en långsiktig planering av skolor, utbyggnad av skolor, samt uppdatering av utbudet utifrån skolornas behov. Vi behöver ha en lyhörd fastighetsavdelning som är transparent och utgår ifrån de behov som finns i verksamheten. Vi behöver också en fastighetsavdelning som tar hand om och sköter om de fastigheter som de är satta att förvalta. Saknas det resurser för att få skolans behov genomförda behöver fastighetsavdelningen äska medel för att se till att Norrtäljes barn och ungdomar får de skollokaler de förtjänar. Liksom



våra anställda ska arbeta i funktionella lokaler som värnar om deras och elevernas arbetsmiljö. Vi behöver även politiska företrädare som förstår vilken svår situation barn- och utbildningsförvaltningen befinner sig i då det inte går att tillhandahålla relevanta lokaler. Vi ställs gärna inför krav och tar på oss ansvar, men önskar i framtiden att detsamma gäller politiker och tjänstemän både inom barn- och utbildningsnämndens och kommunstyrelsenämndens områden. Trots att det blivit något bättre de senaste två åren har vi en ganska lång väg kvar tills vi har erforderliga lokaler. Vi kan förstå och acceptera att allt inte kan åtgärdas omgående, trots allt är det en stor underhållsskuld, men samtliga inblandade behöver ta ansvar omgående för att ändra på nuvarande situation för våra barn och elevers skull.

Måltidsverksamheten

Matsvinn

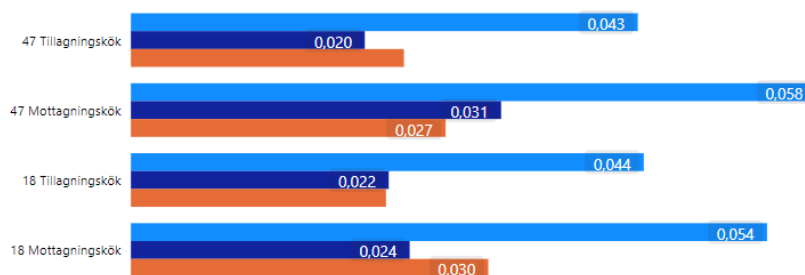
Hösten 2020 påbörjades en matsvinnsmätning för alla kommunala förskolor, grundskolor och gymnasium i Norrtälje. Mätningarna sker under 1v/termin, mån-fre. Mätningarna har genomförts HT20, vecka 43 (testvecka) och vecka 45, VT21 vecka 20, HT21 vecka 47 samt VT22 vecka 18.). Samtliga kommunala skolkök hade möjlighet att delta men alla har inte deltagit vid samtliga tillfällen och/eller samtliga dagar under respektive mätvecka. Några har inte deltagit vid något mättillfälle.

Det totala tallriks- och serveringssvinnet för de grundskolor som deltog visar att svinnet var detsamma i vecka 18, 2022 som i vecka 47, 2021. Föregående mätning (v20 och v47, 2021) visade att svinnet var 19 procent lägre i vecka 47. Den totala tallriks- och serveringssvinnet var högre i mottagningsköken båda veckorna.

Antal ätande (portion) v47 och v18	Mängd serverad mat (kg) v47 och v18	Totalt svinn (kg) v47 och v18
23807	7 894,5	1 089,4

Svinn/portion (kg) vecka 47 och 18 i tillagnings - respektive mottagningskök

● Totalt ● Tallriksvinn ● Serveringssvinn



En ny

livsmedelsupphandling av huvudgrossist skedde under 2021 och ett nytt avtal



togs i bruk 1 april 2022. Det nya anbudet innehåller något färre artiklar men har lägre priser jämfört med föregående anbud. Dock har prishöjningar globalt påverkat även det nya anbudet. Under 2022 har kommunens nya e-tjänst för lokala råvaror startats upp. Den möjliggör för köken att göra lokala inköp direkt från producenten. Hösten 2021 genomfördes en satsning på vildsvinskött under en "vildsvinsvecka", detta för att öka kunskapen kring de livsmedelsresurser som finns lokal.

Inköpen av livsmedel till grundskolan var under 2021 21,8% av värdet jämfört med 2020 då det var 24,9%. Minskningen kan bero på ökade kostnader och en prioritering av svenska råvaror framför ekologiska.

För att säkra upp måltidspersonalens kunskaper inom livsmedelshygien och hållbar utveckling samt inspirera till nya rätter och tillagningssätt har en digital utbildningsplattform lanserats under 2022.

Verksamhetschefens analys

Vi har en rad stödfunktioner, vissa inom vår egen omsorg, medan andra ligger under andra förvaltningar. Naturligtvis finns det skav inom en så stor organisation som barn- och utbildningsförvaltningen, men vi har också kontaktytor där vi lyfter utmaningar som vi behöver rätta till. Det är många olika spörsmål där vi behöver prioritera vad som är mest viktigt – det går inte att åtgärda alla fel och brister omedelbart. Däremot har vi haft stora problem med både IT- och fastighetsavdelningen. När det gäller IT handlar det som ovan beskrivits om en dränering av skolans resurser. En orimlig kostnad för digitala enheter, en uppskattad leasingavgift på 15 000 kronor under en treårsperiod för en Ipad som skolan sen inte får behålla. Om varje enskild skola i stället fick köpa in sina egna datorer och Ipad, naturligtvis via ett upphandlat avtal, skulle pengarna räcka till både datorer, en lokalt anställd IT-tekniker (LITS) och gott om fysiska läromedel. Skolorna går på knäna på grund av denna kostnad. Förhoppningarna ställs till en ny debiteringsmodell som förhoppningsvis blir klar under hösten 2022.

Fastighetsavdelningen har säkert väldigt mycket att göra för att jobba i kapp den underhållsskuld som har tillåtits ske under decennier. Dock innebär det inte att personal och elever ska bli lidande eftersom alltför många lokaler håller en alltför låg standard samt att underhållsarbetet är fortsatt bristande. Det handlar exempelvis om målning invändigt och utvändigt. Det viktigaste i en skola är verksamhetens innehåll men ingen kan nog bortse ifrån att arbetsmiljön spelar roll. Här behöver fortsatta krafttag genomföras.



Det är också önskvärt att den politiska ledningen, både för barn- och utbildningsnämnden och kommunstyrelsenämnden, tar ansvar och ser till att skynda på byggandet av förskolor och skolor inom kommunen. Med detta ansvar kommer även att skjuta till medel. Inom grundskolan behövs det omedelbart göras utbyggnad av Svanberga skola, komma i gång med bygget av Väddö skola samt se över skolsituationen i Norrtälje tätort.

Övergripande analys

Över lag upplever vi att grundskolan i Norrtälje har en positiv kvalitetsutveckling. Vi har en väldigt skicklig och engagerad rektorsgrupp, en förutsättning för att det ska ske utveckling. Rektorerne är trygga, vetgiriga, samarbetsvilliga och kritiska på ett utvecklande sätt. Ingen organisation mår bra av ja-sägare. Utveckling kräver ibland att man behöver "kill your darlings". "Så som vi alltid har gjort" kanske inte alltid fungerar bra.

Vi upplever också att vi har en väldigt bra lärarkår. Detta har märkts när det gäller arbetet kring resultatuppföljning. Trots att vi befann oss i en pandemi när vi startade med LUS hösten 2020 och att lärarna fick extra arbetsuppgifter genomförde de uppdraget på ett alldeles lysande sätt. När arbetet med Lgr 22 sattes igång var det en mycket god stämning bland både lärare och rektorer. Vid återkopplingen från de enskilda skolorna har det bara varit positiva tongångar. Detta måste ses som evidens att vi har en lärarkår som tar sitt uppdrag på största allvar och vill vara med och driva skolutveckling. Det bådär gott inför framtiden.

Vi ser också att resultatuppföljningen har givit resultat. Resultaten för elever, framför allt på lågstadiet, har ökat markant. Det vi ser är att kommande elever blir än mer skickliga på att läsa och ta till sig av skolans kunskapsuppdrag. En kunnig elev föder en kunskapshungrande människa som klarar både mål och betyg. Vår ambition är att alla elever ska nå behörighet till gymnasiet inom några år.

En utmaning vi har är att få alla elever till skolan. Ett stort arbete med att få elever som har hög ströfrånvaro samt de elever som har hög frånvaro kommer fortgå under detta läsår och säker flera år framöver. Det positiva i detta är att det finns en plan och ett påbörjat arbete för att få mer eller mindre alla till skolan. Devisen att eleverna lyckas tidigt i skolan så kommer viljan att gå till skolan öka.

Vi ser även stora utmaningar med IT- och Fastighetsavdelningen som ovan beskrivits. Det är förödande för en stor organisation som barn- och utbildningsförvaltningen att bli dränerade på kapital, energi och handlingskraft.



Det råden naturligtvis olika utmaningar på olika skolor, stora som små. Känslan är dock att vi har de stödfunktioner som behövs för att få till en riktigt bra grundskola i Norrtälje kommun.

Utvecklingsområden inför kommande läsår

Grundskolan, grundsärskolan och fritidshemmets egna identifierade utvecklingsområden

- Frånvaro
- Arbetsro
- Resultatuppföljning
- Reviderade kursplaner
- Samverkan skola- och fritidshem
- Utveckling av undervisningen i fritidshemmet

Arbetsplan kommer presenteras i ett eget dokument.